

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ
STUDIUM**

2013 – 2014

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jana Šedová

Červený kříž v historii a současnosti

Praha 2014

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Aleš Zpěvák

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2013 - 2014

BACHELOR THESIS

Jana Šedová

Red Cross in history & present

Prague 2014

The Bachelor Thesis Work Supervisor: JUDr. Aleš Zpěvák

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 24. 2. 2014

Jana Šedová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce JUDr. Aleši Zpěvákovi za jeho pomoc, cenné rady a odborné vedení, které přispěly ke zpracování bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá organizací Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Rozebírá vznik, postupný vývoj a činnost jak samotné organizace Červeného kříže, tak i jedné z národních společností, kterou je Československý červený kříž a následně Český červený kříž. Poznatky z teoretické části jsou využity k porovnání světových historických událostí, které ovlivnily činnost Červeného kříže. Dotazníkové šetření je zaměřeno na míru povědomí obyvatel Evropské unie o Červeném kříži.

Klíčové pojmy

Červený kříž, dobrovolnost, dotazníková šetření, humanita, katastrofy, komparativní metody, nestrannost, ochrana, pomoc, války.

Annotation

This bachelor thesis deals with the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. It analyses the origin, gradual development and activities of the Red Cross, as well as one of the national organisations, the Czechoslovakian Red Cross and subsequently the Czech Red Cross. The findings of the theoretical part of this thesis have been utilised to compare the world's historical events that affected the activities of the Red Cross. The survey questionnaire is focused on the level of awareness residents of the European Union have about the Red Cross.

Key words

Red Cross, volunteering, questionnaire surveys, humanity, disasters, comparative methods, impartiality, protection, aid, wars.

OBSAH

ÚVOD	8
1 MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE	10
1.1 Rozdělení mezinárodních organizací	11
2 MEZINÁRODNÍ ČERVENÝ KŘÍŽ	12
2.1 Období předcházející vzniku Červeného kříže	12
2.2 Vznik Mezinárodního výboru Červeného kříže	14
2.3 Červený kříž do konce 19. století	16
2.4 Červený kříž od roku 1900 do roku 1945	18
2.5 Mezinárodní konference v letech 1900 až 1945	21
2.6 Sněmy Ligy společnosti červeného kříže do roku 1945	22
2.7 Červený kříž po roce 1945	23
2.8 Mezinárodní konference po roce 1945	24
3 ČESKOSLOVENSKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ	26
3.1 Založení a činnost Československého červeného kříže	26
3.2 Alice Masaryková	30
3.3 Činnost Československého červeného kříže od roku 1946 do roku 1989	30
4 ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ	32
4.1 Organizační struktura a stanovy Českého červeného kříže	32
4.2 Principy hnutí	34
4.3 Činnost Českého červeného kříže	35
4.4 Humanitární jednotky	35
5 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ A METODIKA	36
5.1 Cíle výzkumného šetření	36
5.2 Metodika výzkumu	37
5.3 Dotazník	37
6 HISTORICKÉ SOUVISLOSTI	38
6.1 Válka tří mocností	38
6.2 Válka Francie a Německa	39
6.3 Válka Ruska a Turecka	39
6.4 První světová válka	40
6.5 Epidemie	40
6.6 Druhá světová válka	41
6.7 Svět po roce 1950	41
6.8 Přírodní katastrofy	42
7 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	44
7.1 Identifikace respondentů	44
7.2 Odpovědi respondentů	46
8 SHRUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI	51
ZÁVĚR	54

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	55
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	58
SEZNAM PŘÍLOH	59

ÚVOD

Lidstvo se již od začátku své existence potýká s nekonečnými konflikty, nikdy nekončícími přírodními katastrofami, změnami klimatu nebo nemocemi. K vyrovnaní se s těmito důsledky však síly jediného člověka nestačí, k tomu potřebuje pomoc někoho dalšího. V historii se vždy našly jedinci nebo skupiny, kteří pomocnou ruku dokázali nabídnout. Jedním z nich byl i švýcarský humanista Henri Dunant, který inicioval vznik Červeného kříže.

Dějiny Červeného kříže jsou bohaté. Červený kříž vznikl založením Mezinárodního výboru Červeného kříže v roce 1863. Základní činností bylo pomáhat válečným stranám při ošetřování raněných vojáků. Do této pomoci bylo později zahrnuto také civilní obyvatelstvo. Myšlenku založenou na pomoci trpícímu člověku vyslyšely postupem času mnohé státy na světě a umožnily ve svých zemích zakládání národních společností Červeného kříže. Červený kříž se stal největší humanitární organizací na světě a v současné době zahrnuje 188 národních společností, které pomáhají lidem v nouzi po celém světě. Červený kříž se skládá z Mezinárodního výboru Červeného kříže, který koordinuje činnost organizace v případě válečných konfliktů a Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce, která se zabývá koordinací pomoci v případě různých katastrof. Obě tyto složky úzce spolupracují s jednotlivými národními společnostmi Červeného kříže.

Nezištná, nestranná a dobrovolná pomoc člověka člověku si zasluhuje úctu a uznání. Pokud je poskytována v tak ohromném počtu jakým je 97 milionů dobrovolníků pracujících na celém světě pro Červený kříž, je správné o jejich činnosti něco vědět. Proto je tato bakalářská práce věnována jedné z nejstarších a největších humanitárních organizací, která tyto dobrovolníky sdružuje – Červenému kříži.

Bakalářská práce se v teoretické části zabývá rozdělením mezinárodních organizací. Druhá část je věnována vývoji Červeného kříže. Třetí část se zabývá založením Československého červeného kříže, jeho vývojem a změnám, kterými se v průběhu národních dějin musel přizpůsobit. Čtvrtá část se věnuje současnému Českému červenému kříži.

Praktická část práce se v první fázi věnuje historickému srovnání světových událostí, které činnost Červeného kříže provázely. Druhá část pomocí dotazníkového šetření mapuje povědomí obyvatel Evropské unie o organizaci Červeného kříže.

Cílem práce je přiblížit organizaci Červeného kříže, ukázat na přímou historickou souvislost mezi lidským strádáním a jeho prací. A zjistit, zda lidé o jeho existenci a pomoci vědí.

TEORETICKÁ ČÁST

1 MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE

V případě mezinárodních organizací jde o organizace, jejichž zakladateli jsou vládní představitelé jednotlivých států. V mezinárodních vztazích mají nezastupitelnou funkci, protože úkolem každého státu je chránit vlastní národní zájmy a svrchovanost. První spolupráci mezi státy lze datovat od druhé poloviny 19. století, kdy na základě vlivu vědeckotechnické revoluce začalo docházet k rozvoji v průmyslové oblasti. První mezinárodní organizace mají svůj původ ve stále častějších setkávání států na různých mezinárodních konferencích, které se týkaly vzájemné spolupráce při rozvoji dopravy, telefonních a telegrafních komunikací či vědy. Mezi první mezinárodní organizace patří např. Světová poštovní unie, Unie železniční nebo Unie pro jednotu váhy a míry.¹ Jednotlivé národní hospodářství se pod vlivem rozvoje na sobě stávaly ekonomicky stále závislejšími. V důsledku toho došlo k postupnému vytváření světového trhu. Státy si uvědomovaly výhodnost vzájemné spolupráce nejdříve v otázkách hospodářských a politických. Později z důvodu technického rozvoje, který měl bezprostřední vliv také na oblast sociální, i v sociálních otázkách. To vše mělo dopad na vznik mezinárodních organizací.

Mezinárodní organizace vznikaly a vznikají, na základě řešení otázek společných v jednotlivých státech. Jde o trvalou a neustále se rozvíjející vyšší formu spolupráce mezi státy. V současné době můžeme o mezinárodních organizacích říct, že jde o organizace, které vznikají na základě mezinárodních smluv, jejichž základnu tvoří nejméně tři státy. Organizace založená na základě mezinárodní smlouvy, se skládá z členských států. Má vlastní právní subjektivitu navazující na právní subjektivitu členských států. Tvoří ji zakládací smlouva, stanovení cíle její činnosti, organizační struktura, práva a povinnosti jednotlivých členů. Svoji činnost vyvíjí v rámci regionu tvořeného několika státy. Nebo pokud je tvořena většinou států světa jde o činnost konanou v globálním měřítku. Státy v mezinárodních organizacích podle Potočného „vystupují jako suverénní útvary, které jsou si jako členové právně rovny, bez ohledu na jejich skutečnou odlišnou váhu a význam v mezinárodních vztazích.“² Jejich

¹ POTOČNÝ, M. *Mezinárodní organizace*, Praha, 1980, s. 7.

² Tamtéž, s. 15.

vzájemná spolupráce je zaměřena nejen na udržení mezinárodního míru, ale i na rozvoj v oblasti humanitární, sociální, a hospodářské pomoci.³

1.1 Rozdělení mezinárodních organizací

Mezinárodní organizace dělíme do tří skupin:

- vládní,
- nevládní,
- vládní i nevládní.

Vládní organizace zakládají státy, nevládní organizace mohou založit fyzické či právnické osoby nebo mohou mít organizace dvojí charakter, tedy vládní a nevládní.

Nejznámější organizací založenou členskými státy je bezpochyby Organizace spojených národů. Po jejím boku se začala objevovat řada různých specializovaných organizací např. Mezinárodní měnový fond, Dětský fond (UNICEF), Světová zdravotnická organizace a řada jiných. Potočný uvádí „*Mezinárodních organizací ustavených přímo státy a sloužících jejich potřebám je dnes ve světě okolo 300.*“⁴

Mezinárodní organizace, které jsou zakládány jednotlivci nebo skupinami osob, vznikají z důvodu určitého společného zájmu. Ať jde o zájmy na profesionální úrovni, společenské, náboženské nebo politické. V těchto případech mluvíme o nevládních mezinárodních organizacích. Na mezinárodní úrovni spolu spolupracují, vyměňují si své zkušenosti a hájí svou společnou činnost. Těchto nevládních organizací jsou tisíce. Některé nemají velký vliv na dění ve světě či ve vlastních státech a jiné činnost států významně ovlivňují. Jejich působnost je založena na občanskoprávní smlouvě. Jejich cílem není výdělečný zisk.

Do třetí skupiny patří organizace vládního i nevládního charakteru. Mezi takové organizace patří Mezinárodní Červený kříž.⁵

³ POTOČNÝ, M. *Mezinárodní organizace*, Praha, 1980, s. 16.

⁴ Tamtéž, s. 30.

⁵ Tamtéž, s. 31.

2 MEZINÁRODNÍ ČERVENÝ KŘÍŽ

Mezinárodní Červený kříž patří mezi mezinárodní organizace s vládní i nevládní účastí. Byl založen z humanitárních důvodů a z právního hlediska se řadí do mezinárodního humanitárního práva. Označení humanitární právo se objevuje až po druhé světové válce a k jeho vzniku dal podnět Jean Pictet představitel Mezinárodního výboru Červeného kříže. Při vzniku Mezinárodního Červeného kříže bylo hlavní myšlenkou na základě právních norem regulovat ozbrojené konflikty tak, aby byla poskytnuta ochrana všem obětem války. Jde o jeden z hlavních stavebních kamenů mezinárodního humanitárního práva. Základní myšlenky o humanitě se objevily již v polovině 19. století nejvíce ve spojení s dobrovolnickou činností Henri Guillaume Dufoura, Nikolaje Ivanoviče Pirogova, Florence Nightingalovou nebo Jean Henri Dunantem. Mezinárodní Červený kříž je složen z Mezinárodního výboru Červeného kříže (jehož úkolem je být neutrální, věnuje se právní stránce a zasahuje především ve válečných konfliktech) a Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce (ten plní úkoly především v mírových dobách).

2.1 Období předcházející vzniku Červeného kříže

Lidé mezi sebou již od nepaměti bojují a vedou války. Seznam těchto válečných konfliktů by byl nesmírně dlouhý a počet obětí by šel určitě do stovek miliónů. Je nepochybné, že již v minulosti se sice v menším měřítku o oběti těchto událostí někdo postaral, např. náboženské řády, panovníci či vojevůdci. Vždy však bylo potřeba za poskytnutou pomocí hledat konkrétního člověka, který měl určité postavení, peníze a moc v dané době něco vykonat pro dobro druhých. Vznik Červeného kříže také ovlivnily válečné konflikty a osoby, které se těchto válek účastnily a byly v nich přítomny. Jedním z prvních lidí, kteří k myšlence vzniku Červeného kříže přispěli, byl generál švýcarské armády Henri Guillaume Dufour, který v občanské válce ve Švýcarsku v roce 1847 mezi zemskou vládou a Sondenburdem, ukázal svoji lidskou tvář. Nařídil vojsku, aby zejména děti, ženy, starce, raněné a zajatce ochraňovali a zdrželi se pomsty. Válka skončila za 25 dní téměř bez prolití krve a můžeme s jistotou říci, že nařízení generála Dufoura stálo na začátku dějin Červeného kříže.⁶ Druhou osobou je chirurg ruské armády Nikolaj Ivanovič Pirogov účastník Krymské války, která proběhla v letech 1853 – 1856 mezi Ruskem, Anglií, Francií, Tureckem a Sardiníí. Zasadil se o to, aby ženy mohly ošetřovat raněné na bojištích. Sám

⁶ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 18.

operoval přímo ve stanech zřízených na bojištích a velkou měrou se podílel na zlepšení podmínek raněných vojáků.⁷ Další významnou postavou spojenou s Krymskou válkou je tentokrát žena, Angličanka Florence Nightingalová, která přijela s několika dobrovolnými ošetřovatelkami do tureckých kasáren ve Scutari, kde se nacházela britská vojenská nemocnice. Z otřesných podmínek, které zde panovaly, dokázala s nesmírným úsilím zavést pořádek, hygienu, čistotu, zajistit potraviny a svým přičiněním zachránila životy tisícům lidí.⁸ Založila v Anglii první školu pro výcvik zdravotních sester, jejichž vyškolené ošetřovatelky pak zakládaly v cizině vlastní ošetřovatelské školy.⁹ Čtvrtou osobností je švýcarský obchodník Henri Dunant, který se stal očitým svědkem bitvy u Solferina dne 24. června 1859. Tato bitva byla součástí válečného konfliktu mezi Francií a Sardinií proti Rakousku. Zúčastnilo se jí více než 300 000 vojáků a boje trvaly přes 15 hodin. Důsledky této bitvy byly hrozné a Dunant je popsal ve své knize „Vzpomínka na Solferino“ vydané v Ženevě 8. listopadu 1862. Obrázek o neskutečném utrpení, které panovalo druhý den na bojišti, si lze udělat z následujících citací výše uvedené knihy. *„Bitevní pole bylo poseto mrtvolami lidí a koní. Všude, zvláště však při vstupech do vesnice Solferino, byly jimi pokryty silnice, příkopy a úvozy, křoviska a lučiny. Někteří, zejména těžce ranění, zírali tupě před sebe; zdálo se, že nerozumějí vůbec, co se jim říká. Jiní se následkem těžkého otřesu nervů křečovitě chvěli. Druzí opět, se zejícími ranami, které se již zanítily, byli téměř šílení bolestí; prosili, aby byli raději ubiti a svíjeli se se strhanou tváří v posledních křečích umírajícího.“*¹⁰ Ve své knize se Dunant nesnaží popisovat jen situaci na bojišti, ale především zde upozorňuje na situaci, která po boji nastala. Zejména o tom, že nebylo možné důstojně pochovat padlé na jedné i na druhé straně a o katastrofální situaci, která panovala při pomoci raněným. Zmiňuje se o prvotním náporu při záchraně raněných, kterého se uskutečnil v Castiglione. O chaosu, který zde nastal, Dunant uvádí *„Všechno bylo přeplněno raněnými, kteří byli hromadně umístěni na slámě: nemocnice v Castiglione, klášter, Ludvíkova kasárna, kostel kapucínů, kasárna polních myslivců, chrámy Maggiore, San Giuseppe a Santa Rosalia. Také na nádvořích a na náměstích byla prostřena sláma pro vojíny. Ve spěchu byly také udělány střechy z prken a rozestřena prostěradla, aby chránila proti účinkům slunečních paprsků. I soukromé domy byly v rychlosti proměněny na lazarety a důstojníci a vojáci byli ubytováni u občanů. Někteří z nich běhali rozčileně ulicemi a hledali lékaře těm, jež*

⁷ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 19.

⁸ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 21.

⁹ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 24.

¹⁰ DUNANT, H. *Vzpomínka na Solferino*, Překlad. Praha, 2004, s. 15.

ošetřovali; jiní bloudili marně městem a úpěnlivě prosili, aby byly z jejich příbytku odstraněny mrtvoly, s nimiž si nevěděli rady. Mnozí francouzští lékaři, kteří zůstali v Castiglioně a jimž pomáhali mladí italští lékaři, jakož i lazaretní ošetřovatelé, pracovali se svými nástroji a přikládali obvazy. Ale to vše bylo zcela nedostatečné. V sobotu byly průvody raněných tak četné, že správa města, jeho obyvatelé a malá posádka, zanechaná v Castiglioně, nebyly rozhodně s to, učinit zadost všem požadavkům, které vyžadoval ubohý stav raněných. Nyní nastaly výstupy plné nářků. Nechyběla ani voda, ani potraviny a ranění přesto zmírali hladem a žízní. Cupaniny bylo ve velké míře dostatek, ale chyběly ruce, které by jí kladly do rány. Většina vojenských lékařů byla povolána do Cavriany a tak se v rozhodném okamžiku nedostávalo ošetřovatelů a pomocníků.“¹¹ Dunant knihu vydal na své vlastní náklady a poslal ji evropským panovníkům s návrhem na založení mezinárodní dobrovolné organizace na pomoc raněným vojákům a vše ukotvit mezinárodní dohodou. Kniha se setkala s širokým ohlasem a byla několikrát dotištěna. Procestoval mnoho evropských států a u řady státníků našel pro uskutečnění svých plánů na vznik mezinárodní dobrovolné organizace podporu. A zde počínají praktické začátky vzniku Červeného kříže.¹²

2.2 Vznik Mezinárodního výboru Červeného kříže

Předchůdcem Mezinárodního výboru Červeného kříže je Mezinárodní výbor pro pomoc raněným. Mezinárodní výbor pro pomoc raněným, vznikl ve Švýcarské Ženevě 17. února 1863, toto datum je oficiálně uznáváno jako datum založení Červeného kříže. Mezinárodní výbor pro pomoc raněným, tzv. „výbor pěti“, byl tvořen pouze švýcarskými občany ze Společnosti pro veřejné blaho. Prezidentem této společnosti byl Gustave Moynier, který doporučil Společnosti aby převzala myšlenky, které Dunant navrhl ve své knize „Vzpomínka na Solferino.“ Jeho návrh byl přijat a byla jmenována komise, která se skládala ze čtyř jejích členů a Henri Dunanta. Komisi tvořili právník Gustav Moynier, lékaři Louis Appia a Théodore Maunoir, voják Henri Guillaume Dufour a spisovatel Henri Dunant.¹³ Výbor pěti pozval pod záštitou švýcarské vlády ve dnech 26. - 29. října 1863 do Ženevy na konferenci 36 zástupců z 16 tehdejších evropských států. Na této konferenci byl založen Mezinárodní výbor Červeného kříže a říjnové datum „je oficiálně uznáváno za počátek celosvětového hnutí Červeného

¹¹ DUNANT, H. *Vzpomínka na Solferino*, Překlad. Praha, 2004, s. 20.

¹² ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 23.

¹³ Tamtéž, s. 29-30.

*kříže.*¹⁴ Byl přijat návrh vyzývající vlády k tomu, aby se smluvně zavázaly ke zřízení Výborů pro pomoc raněným v době míru a připravovaly dobrovolné zdravotníky. Byla vytyčena zásada neutrality a nedotknutelnosti zdravotnických zařízení a personálu označených červeným křížem. Tento znak je tvořen bílou páskou a červeným křížem, který je obrácenou švýcarskou vlajkou. Nejde o žádný náboženský či politický význam, je to vyjádření úcty k zemi, která umožnila této dobrovolné organizaci její vznik.¹⁵ K prvnímu použití bílé pásky s červeným křížem došlo v únoru 1864 v době války Dánska proti Rakousku a Prusku. Páska je uložena v muzeu Červeného kříže v Ženevě.¹⁶

Druhá mezinárodní diplomatická konference probíhala od 8. do 28. srpna 1864. Bylo zde položeno mnoho otázek, na která se hledala řešení. O rozsahu nedotknutelnosti, neutralitě, o ambulancích a sanitním personálu v době války a jiné.¹⁷ Do historie se tato mezinárodní konference ovšem zapsala datem 22. srpna 1864, kdy byla přijata v pořadí první Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných v polních armádách. Ženevskou úmluvu do konce roku 1864 ratifikovalo 10 států (Švýcarsko, Francie, Itálie, velkovévodství Bádenské, Belgie, Itálie, Španělsko, Švédsko, Norsko a Dánsko).¹⁸ Poprvé ve větším objemu zde byly sepsány důležité otázky týkající se válečných hrůz a lidské důstojnosti. V průběhu dalších let byla smlouva přijata i dalšími státy ve světě, např. v roce 1865 Velkou Británií, roku 1867 Ruskem, 1882 Spojenými státy americkými nebo v roce 1919 Československem. K další úpravě této Ženevské úmluvy došlo až v roce 1906. V období deseti let se podařilo založit 22 národních společností Červeného kříže (ze začátku se nazývaly Pomocnými společnostmi).¹⁹ Ženevská úmluva, kterou v současné době považujeme za základ mezinárodního humanitárního práva, obsahovala tyto nejvýznamnější znaky:

- *„obsahovala psaná pravidla univerzálního dosahu na ochranu obětí konfliktů,*
- *měla multilaterální povahu a byla otevřená, pro všechny sáty,*
- *stanovovala povinnost poskytovat péči raněným a nemocným vojákům bez jakéhokoliv rozlišování,*

¹⁴ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 31.

¹⁵ HLACH, M. *Mezinárodní Červený kříž*, Praha, 1975, s. 6.

¹⁶ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 40.

¹⁷ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 66.

¹⁸ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 42-43.

¹⁹ HLACH, M. *Mezinárodní Červený kříž*, Praha, 1975, s. 7.

- požadovala respektování zdravotnického personálu, transportů a vybavení a jejich označení ochranným znakem.²⁰

Letos je tomu 151 let od vzniku organizace Červeného kříže, u jehož počátku stál a dodnes stále stojí Mezinárodní výbor Červeného kříže. Své sídlo má i nadále v Ženevě a jeho stálý výbor je složen ze ženevských občanů v počtu od 15 do 25 osob. Tím je zachována jeho neutralita, protože členové výboru pocházejí ze stejné země, která jim dala stejné sociální zázemí. Jde o soukromou instituci založenou na švýcarském právním systému ovšem respektovanou a uznanou státy, které na ni přenesly úkoly při ochraně obětí válek. Do činnosti Mezinárodního výboru Červeného kříže nemá právo zvenčí nikdo zasahovat. Veškeré pravomoci a organizační strukturu upravuje Statut Mezinárodního výboru Červeného kříže, Ženevské úmluvy a mezinárodně právní obyčeje.²¹

2.3 Červený kříž do konce 19. století

O fungování Červeného kříže se svět mohl dovědět poměrně brzo a to již v roce 1866, kdy proběhla prusko-rakousko-italská válka. V pruských nemocnicích byli ošetřováni i rakouští vojáci. Pruská Pomocná společnost zřizovala na vlakových nádražích v Prusku i v Čechách občerstvovací stanice a jak uvádí Švejnoha „*Jen stanice v Pardubicích pečovala během dvou měsíců denně o 600 - 800 lidí a umísťovala přes noc až 300 lidí.*“²² Pomocná společnost také z veřejné sbírky nakoupila např. léky a desinfekční prostředky, které vojsku poslala. Rakouská Pomocná společnost také zřizovala občerstvovací stanice, na bojiště posílala obvazový materiál a finančně podporovala rodiny padlých a invalidy. Pomocná společnost v Itálii požádala o pomoc i jiné národní Pomocné společnosti, které poslaly dary, což je zaznamenáno jako historicky první materiální humanitární pomoc v dějinách Červeného kříže.²³

V roce 1867 se konala I. Mezinárodní konference v Paříži, která se zabývala možnými úpravami první Ženevské úmluvy. Vzhledem k malému počtu účastníků ke změnám úmluvy nedošlo. A na Diplomatičké konferenci svolané švýcarskou vládou v roce 1868 do Ženevy, nebyla nalezena ze strany vlád vůle ke změnám, které by rozšířily Ženevskou úmluvu, např. i na námořní konflikty.²⁴ Většího úspěchu bylo

²⁰ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Mezinárodní humanitární právo: Odpovědi na vaše otázky*, Praha, 2009, s. 9.

²¹ JUKL, M. *Ženevské úmluvy a dodatkové protokoly (stručný přehled)*, Praha, 2005, s. 1.

²² ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 45.

²³ Tamtéž, s. 46.

²⁴ Tamtéž, s. 47.

dosaženo až 22. dubna 1869 na II. Mezinárodní konferenci Červeného kříže, která se konala v Berlíně. Na programu bylo opět rozšíření úmluvy na námořní války a rozšíření práce Pomocných spolků i v době míru, např. při živelných pohromách nebo epidemiích.²⁵ Bylo zde také rozhodnuto o zřízení Ústřední pátrací agentury Mezinárodního výboru Červeného kříže. Úkolem agentury bylo pátrat po válečných zajatcích. Svou činnost zahájila o rok později v roce 1870. Součástí Červeného kříže zůstává do dneška, jen v pozměněném názvu Ústřední pátrací agentura Červeného kříže.²⁶ Na další konferenci bylo potřeba čekat dlouhých 15 let. Vliv na to měla v letech 1870 - 1871 francouzsko-německá válka a od roku 1875 probíhající Balkánské války (kdy se v praxi ukázalo, že s dodržováním Ženevské úmluvy to nebude tak horké). Balkánská válka ovlivnila i znak Červeného kříže, protože ačkoliv neměl náboženský význam, tak Turecko právě z náboženských důvodů v roce 1876 prohlásilo, že bude sice u protivníka znak Červeného kříže uznávat, ale sami budou užívat znak Červeného půlměsíce. Právně byla tato změna ukotvena až v roce 1929 přijetím Ženevské úmluvy.²⁷

III. Mezinárodní konference Červeného kříže se konala opět v Ženevě v roce 1884, na této konferenci byla přijata změna názvu Pomocné společnosti na název Společnosti Červeného kříže.²⁸

Důležitá z pohledu přijímání nových členů národních společností do Červeného kříže byla IV. Mezinárodní konference Červeného kříže konaná v roce 1887 v Karlsruhe. Podmínky, za kterých lze založit Pomocný spolek Červeného kříže, jsou následující: „*Společnost musí:*

- 1. býti ve státě, v němž je Ženevská konvence v platnosti,*
- 2. v tomto státě nesměl již před tím Mezinárodní Komitét uznati žádnou společnost jinou,*
- 3. musí býti uznána vládou své země za pomocníka zdravotní služby vojenské,*
- 4. jmenovati se Společností Červeného kříže,*
- 5. přijati za svůj znak Červený kříž v bílém poli,*
- 6. míti v čele centrální komitét, který ji reprezentuje proti jiným Společnostem,*
- 7. pojmouti do své povinnosti celý stát i jeho závislá území,*

²⁵ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 101.

²⁶ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 49.

²⁷ Tamtéž, s. 54.

²⁸ Tamtéž, s. 58.

8. *přijímati do Společnosti všechny občany bez rozdílu národnosti, pohlaví, náboženství nebo polického přesvědčení,*
9. *míti ve svém programu všechny složky vojenské služby sanitní,*
10. *slíbiti, že se bude připravovati v době míru k tomu, aby mohla býti užitečnou v době války,*
11. *přijmouti princip morální solidarity, která slučuje Společnosti všech národů,*
12. *slíbiti, že bude zachovávatí styk s jinými národními Společnostmi a s Mezinárodním Komitétem.*²⁹

Přijatá pravidla se uchovala dodnes. Jejich současná podoba bude popsána v další části.

Všichni lidé nejsou poctiví a během válek, ale i v mírových dobách, ze stran podnikavých jednotlivců nebo válčících stran docházelo ke zneužívání názvu i symbolu této organizace. A proto bylo nutné dohodnout se i na ochraně znaku a jména Červeného kříže, podnět k tomu dala V. Mezinárodní konference Červeného kříže v roce 1892 v Římě. Zabývala se tím však až VI. Mezinárodní konference Červeného kříže v roce 1897, která se konala ve Vídni. Dorazil, uvádí „*vlády byly požádány, aby každá země stanovila přesně ve svém zákoníku paragrafy pro trestní stíhání každého zneužití Červeného kříže.*“³⁰

V průběhu dalších let se pomoc Červeného kříže projevila i prostřednictvím Amerického červeného kříže ve španělsko-americké válce nebo rusko-japonské válce. Z podnětu Mezinárodního výboru Červeného kříže, který si uvědomoval, že dosavadní pomoc, kterou je možné poskytnout raněným vojákům nelze bez souhlasu vlád poskytnout vojákům na moři. Trvalo několik let, než došlo v roce 1899 v Haagu k dohodě o rozšíření Ženevské úmluvy i na námořní válku.³¹ Podnětem se určitě staly ztráty a oběti, které uplynulé války na moři přinesly.

2.4 Červený kříž od roku 1900 do roku 1945

Vše se mění a vyvíjí, nejenom lidé, národy, společnosti, ale svět celkově. Proto je nutné nebýt příliš konzervativní a přijímat i nové názory a myšlenky. Provádět revize. A to bylo nutné i na straně Červeného kříže. K tomu došlo v Ženevě v roce 1906, kdy byla podepsána a v průběhu dalších let i ratifikována Ženevská úmluva o zlepšení

²⁹ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 134.

³⁰ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 140.

³¹ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 64.

osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli. Obsahem této úmluvy je:

1. ochrana raněných a nemocných,
2. ochrana pohyblivé a stálé zdravotní služby,
3. ochrana sanitního personálu,
4. ochrana zdravotnického materiálu,
5. doprava raněných a nemocných,
6. použití a ochrana znaku Červeného kříže,
7. závazek států o vydání zákona o zneužívání znaku Červeného kříže,
8. ratifikace smlouvy, podmínky vstupu i možnosti odstoupení.³²

K této úmluvě postupně do roku 1914 přistoupilo 36 států.³³ Převáděno do laické mluvy došlo k uznání neutrality sanitních vozů, vojenských nemocničních zařízení a personálu, všech nemocných nebo raněných vojáků atd. Mezinárodních konferencí v tomto období proběhlo celkem deset, jejich výčet je uveden v podkapitole 2.5 Mezinárodní konference v letech 1900 až 1945. Činnost Společností Červeného kříže již od samého počátku spočívala hlavně na nich samotných. Některé si vedly lépe jiné hůře, většinou to záviselo na osobnosti, která ve vedení Spolku byla, např. u Amerického červeného kříže Clara Bartonová³⁴ nebo Fjodor Fjodorovič Martens spolupracovník Ruského červeného kříže³⁵, kteří zůstávají legendami nejen ve svých zemích.

Jednou z velkých zkoušek Společností Červeného kříže je bezesporu první světová válka. Ihned od jejího začátku obdržely všechny Společnosti Červeného kříže výzvu Mezinárodního výboru Červeného kříže k připravenosti. Národní Červené kříže byly vyzvány, aby vytvořily komise, které budou ve styku s válečnými zajatci a informace o nich budou předávat do Ženevy. K tomuto účel sloužila Mezinárodní kancelář pro pomoc a zpravodajství ve prospěch zajatců. Neskončilo jen u zpráv, ale i u předávání dopisů, balíků a finanční hotovosti, které posílaly rodiny zajatcům. Kancelář iniciovala i výměnu zajatých válečných invalidů. Zasiřala vládám, které se účastnily války, výzvu, aby respektovaly Ženevské a Haagské smlouvy, ovšem s nevelkým úspěchem. Bylo prokázáno, že tyto úmluvy byly hrubě porušovány. Teprve v samotném závěru války se setkaly intervence Červeného kříže s odezvou a za svou činnost v průběhu války dostal v roce 1917 Nobelovu cenu za mír. Činnost národních

³² DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 165-174.

³³ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 69.

³⁴ Tamtéž, s. 59-60.

³⁵ Tamtéž, s. 64-65.

společností Červeného kříže byla úzce spjata s vojenskou pomocí, ale i s pomocí poválečnou při boji s tuberkulózou, chřipkové epidemii, při potravinové pomoci, a mnoha dalších. Sice nelze vše statisticky podložit, ale i tak čísla uvedená Dorazilem jsou ohromující „*Společnosti Červeného kříže zřídily na půdě Evropy skoro 11.000 nemocnic s více než 800.000 lůžky, že na frontě i v nemocniční službě zaměstnaly přes 600.000 sanitního personálu, z čehož bylo na 210.000 ošetřovatelek.*“³⁶ Nejdůležitější ovšem je, že ačkoliv byly ze strany válčících států úmluvy porušovány, našel Červený kříž podporu u civilního obyvatelstva. Civilní obyvatelstvo se významně podílelo na vybrané finanční pomoci, která dosáhla sumy 4 miliard franků.³⁷ Po válce disponoval Červený kříž velkou členskou základnou, šlo o miliony členů. Disponoval také rozsáhlými finančními prostředky, byl dobře organizován, lidé měli chuť pomáhat nejen v průběhu války, ale i při obnově své země, při odstraňování následků války, a v mnoha dalších případech. To mělo za následek, že došlo 5. května 1919 k založení Ligy společností Červeného kříže (dnes známou pod názvem Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce), která má své sídlo také v Ženevě. Zakládajícími členy byly národní společnosti Červeného kříže z Itálie, Francie, Spojených států amerických, Velké Británie a Japonska. Hlavní poslání Ligy bylo uvedeno v jejích Stanovách uvedených Dorazilem.

1. „*Podněcovat a podporovati v každé zemi světa zřízení a vývoj národní organizace Červeného kříže, nezávisle a řádně organizované, jejímž cílem je zlepšovati zdravotní stav, starati se o preventivní opatření proti nemocem, zmírniti utrpení všech národů a zabezpečiti si jejich spolupráci v tomto směru.*“
2. *Přispívati k blahobytu lidstva tím, že Červené kříže stanou se prostředníky snah, aby národové mohli používatí výhod, plynoucích ze starých i nových vědeckých objevů a jejich praktického využití.*
3. *Býti prostředníkem, jenž podporuje snahy pomocných akcí v případech velkých pohrom národních nebo mezinárodních.*“³⁸

Svoji činnost provádí Liga nepřetržitě již od svého založení. A není divu, jak se říká, neštěstí nechodí po horách, ale po lidech a přírodních katastrof, epidemií a jiných neštěstí bylo a je neustále mnoho. Připomeňme nejrozsáhlejší katastrofy, jejichž následky pomáhala Liga odstraňovat. Ihned v roce 1919 to byla pomoc při tyfové epidemii v Polsku, v roce 1923 to bylo zemětřesení, které postihlo Japonsko, rok 1970

³⁶ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 259.

³⁷ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 80.

³⁸ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 263.

a zemětřesení v Peru, pomoc Súdánu v roce 1985, které bylo postiženo suchem³⁹ nebo zemětřesení a následná tsunami, které postihlo Indonésii v roce 2004.

I přes veškeré úmluvy, dohody a sliby se nepodařilo odvrátit začátek druhé světové války. Činnost Červeného kříže v té době byla obdobná činnosti, kterou vykonával v průběhu první světové války. Je otázkou, zda by se v případě prosazení úmluvy o ochraně civilního obyvatelstva zabránilo tak vysokému počtu obětí, které válka přinesla. Koncentrační tábory té doby vznikly hlavně z popudu fašistického režimu a nelze odsuzovat Červený kříž, že byl v jejich případě málo iniciativní. Činnost Červeného kříže je a bude vždy závislá na dodržování závazných pravidel stranami, které konflikt způsobily. Národní společnosti Červeného kříže a Červeného půlměsíce pomáhaly zabezpečovat zdravotnický materiál, dodávaly do polních nemocnic a zdravotnických zařízení ošetřovatele a ošetřovatelky, ošetřovaly civilisty, pomáhaly při ochraně válečných zajatců, atd. V okupovaných zemích byl Červený kříž oficiálně rozpuštěn, přesto zde členové pomáhali potřebným. Což se spíše řadí do oblasti osobního hrdinství jednotlivců, které jistě ovlivnila humanitární náplň a myšlenky Červeného kříže.

2.5 Mezinárodní konference v letech 1900 až 1945

Od roku 1900 do roku 1945 proběhlo deset Mezinárodních konferencí Červeného kříže (od jeho vzniku se konalo konferencí šest) a každá z nich měla na další události menší či větší vliv. Ty nejvýznamnější byly uvedeny výše, úplný přehled konferencí je uveden níže:

- 1902 - VII. Mezinárodní konference Červeného kříže v Petrohradě,
- 1907 - VIII. Mezinárodní konference Červeného kříže v Londýně,
- 1912 - IX. Mezinárodní konference Červeného kříže ve Washingtonu,
- 1921 - X. Mezinárodní konference Červeného kříže v Ženevě,
- 1923 - XI. Mezinárodní konference Červeného kříže v Ženevě,
- 1925 - XII. Mezinárodní konference Červeného kříže v Ženevě,
- 1928 - XIII. Mezinárodní konference Červeného kříže v Haagu,
- 1930 - XIV. Mezinárodní konference Červeného kříže v Bruselu,
- 1934 - XV. Mezinárodní konference Červeného kříže v Tokiu,
- 1938 - XVI. Mezinárodní konference Červeného kříže v Londýně.

Jak je vidět z přehledu konference se odehrávaly v různých koutech světa. Sjezdy se svolávaly na základě otázek, které bylo nutné vyřešit, a neměly žádnou periodicitu.

³⁹ ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, Praha, 2006, s. 31.

Dlouhá desetiletá odmlka ovšem nastala na základě vypuknutí druhé světové války. Velkým přínosem se stala konference z roku 1912, která upravovala odpovědnost Červeného kříže při poskytování ochrany a pomoci raněným, nemocným i válečným zajatcům. Také zde byl schválen návrh na udělování medaile Florence Nightingalová pro ošetřovatelky a ošetřovatele. Na X. Mezinárodní konferenci Červeného kříže byly stanoveny ve Statutu základní principy „*nestrannost - politická, náboženská a politická nezávislost, světovost Červeného kříže - rovnost národních společností.*“⁴⁰ A právě tyto principy se postupně rozšiřovaly a staly se symboly Červeného kříže. Dnešní podoba základních principů bude uvedena v další kapitole. Důležitou se stala i konference z roku 1928, na které byl přijat Statut Mezinárodního červeného kříže.⁴¹ Ve Statutu bylo nutné upravit rozdílné názory na fungování Červeného kříže. Zastánci jedné myšlenky byly pro větší činnost v době válek a druzí pro větší využití organizace v mírových dobách. Na konec došlo ke konsensu. Červený kříž se stal mezinárodní organizací složenou z Mezinárodního výboru Červeného kříže, Ligy společností Červeného kříže a národních společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce.⁴² Pro národní společnosti pracuje 97 milionů dobrovolníků z celého světa.⁴³

2.6 Sněmy Ligy společností Červeného kříže do roku 1945

Liga společností Červeného kříže byla založena 5. května 1919 a do roku 1945 byly uspořádány tři sněmy:

- 1920 - I. generální sněm Ligy společností Červeného kříže v Ženevě.
- 1922 - II. sněm Ligy společností Červeného kříže v Ženevě.
- 1924 - III. sněm Ligy společností Červeného kříže v Paříži.

Činnost Ligy byla zaměřena hlavně na práci v mírových dobách. Jejich prvními úkoly bylo pomáhat při katastrofách, zmírňovat chudobu a bojovat s epidemiemi v různých částech světa. Krátce po založení se již Liga skládala z 30 členských zemí, mezi kterými nechybělo ani Československo.⁴⁴ Každá organizace bez široké členské základny a výchovy nových nástupců stojí zcela jistě před svým zánikem. To si uvědomovali i členové Ligy. Netrvalo dlouho, začali se věnovat i dětem a mládeži a do

⁴⁰ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. O Základních principech Červeného kříže a Červeného půlměsíce: Noviny Červeného kříže: Základní principy Červeného kříže a Červeného půlměsíce-1.díl. roč. 17 (37), č. 3 - 2010. [online]. 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.cervenykriz.eu/cz/cojsouprincipy.aspx>

⁴¹ ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, Praha, 2006, s. 26- 27.

⁴² Tamtéž, s. 92.

⁴³ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Mezinárodní hnutí ČK a ČP. Národní společnosti Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce*. [online]. 2013. [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.cervenykriz.eu/cz/ns.aspx>

⁴⁴ ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, Praha, 2006, s. 29.

svého programu zapojili nově vzniklou organizaci Dorostu Červeného kříže. Na svých sněmech se také věnovali zdravotní osvětě a spolupráci s mezinárodními zdravotnickými institucemi nebo Mezinárodním úřadem práce.⁴⁵ Založení Ligy a její mírové činnosti vnesla větší rozsah a hloubku do prvotní myšlenky, na základě které Červený kříž vznikl. A je zde krásně vidět, že lidské hranice jsou neomezené a pokud je vůle a ochota spolupracovat výsledky se musí dostavit.

2.7 Červený kříž po roce 1945

Po ničivých následcích druhé světové války stálo před Červeným křížem mnoho úkolů a problémů, které bylo třeba vyřešit. Vyplývala na povrch zvěrstva, která byla páchána na civilních obyvatelstvech. Veškeré vládami podepsané smlouvy a ujišťování o jejich dodržování, vzalo za své. Bylo znovu patrné, že při válečném střetu vše závisí na morálních zásadách každého jednotlivce. Veškeré tyto poznatky vyústily k jedné z nejdůležitějších věcí, které se po skončení války udály, a to přijetím Ženevských úmluv. Došlo k tomu dne 12. srpna 1949 v Ženevě. Přijetí těchto úmluv předcházela XVII. Mezinárodní konference Červeného kříže ve Stockholmu konaná v roce 1948, která vedla ke schválení návrhu revize platné Ženevské úmluvy a k jejímu rozšíření o ochranu civilního obyvatelstva v době války.⁴⁶ Výsledkem Diplomatické konference v Ženevě, které jsou dodnes platné, jsou tyto úmluvy:

- I. *„Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v polních armádách.*
- II. *Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a ztroskotaných příslušníků ozbrojených sil na moři.*
- III. *Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci.*
- IV. *Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války.*⁴⁷

Teprve miliony obětí druhé světové války přiměly svět jednat a učinit opatření, která by takovému množství mrtvých v budoucnu zabránila. Ženevskou úmluvu podepsalo a uznalo ve svých právních dokumentech do roku 2013, 195 států. V současné době jde o jediný právní dokument, na kterém se shodlo tak velké množství států. Je nutné poznamenat, že právě bez organizace Červeného kříže a jejího úsilí by k této dohodě tak brzy nedošlo. Na základě těchto úmluv byl potvrzen hlavní úkol Červeného kříže, dohlížet nad dodržováním úmluv a chránit oběti válečných konfliktů.

⁴⁵ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 90- 91.

⁴⁶ Tamtéž, s. 111.

⁴⁷ Tamtéž, s. 112.

Ovšem opět se potvrdilo, že tyto úmluvy nejsou dostačující. Další války, na sebe nenechaly dlouho čekat, např. Korejská válka, válka ve Vietnamu, partyzánské války v Rusku a jiné různé občanské války. Alarmující bylo, že se zvětšovaly ztráty na civilních obyvatelstvech. Jak uvádí Švejnoha „*Zatímco počet civilních obětí první světové války se pohyboval kolem 5 % celkových ztrát, ve druhé světové válce již to činilo kolem 50 %, ve vietnamské válce přesahoval tento podíl již 70 %, v Libanonu v 80. letech dokonce 80 %.*“⁴⁸ Na tyto ztráty Červený kříž opět zareagoval a „*inicioval svolání další diplomatické konference do Ženevy. Po úporném čtyřletém jednání tato konference vypracovala a dne 8. června 1977 schválila dva Dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám z roku 1949. Dodatkový protokol č. 1 (ratifikovaný 166 státy), týkající se ochrany obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů, a Dodatkový protokol č. 2 (ratifikovaný 162 státy), týkající se ochrany obětí ozbrojených konfliktů, které nemají mezinárodní charakter (občanské války a ozbrojená povstání).*“⁴⁹

Organizace Červeného kříže svou činnost v průběhu času vyvíjely a vyvíjejí v mnoha oblastech a na každé mezinárodní konferenci probíraly ty nejaktuálnější stavy, které ve společnosti nastaly.

2.8 Mezinárodní konference po roce 1945

Poslední 31. konference proběhla v roce 2011, po roce 1945 se jich tedy konalo celkem 14 (první ustavující nepočítáme). Každá z konferencí reagovala na problémy dané doby a kladla si cíle, které byly později zhodnoceny. Zde jejich výčet:

- 1948 – XVII. Mezinárodní konference Červeného kříže ve Stockholmu,
- 1952 – XVIII. Mezinárodní konference Červeného kříže v Torontu,
- 1957 – XIX. Mezinárodní konference Červeného kříže v Dillí,
- 1965 – XX. Mezinárodní konference Červeného kříže ve Vídni,
- 1969 – XXI. Mezinárodní konference Červeného kříže v Istanbulu,
- 1973 – XXII. Mezinárodní konference Červeného kříže v Teheránu,
- 1977 – XXIII. Mezinárodní konference Červeného kříže v Bukurešti,
- 1981 – XXIV. Mezinárodní konference Červeného kříže v Manile,
- 1986 – XXV. Mezinárodní konference Červeného kříže v Ženevě,
- 1995 – XXVI. Mezinárodní konference Červeného kříže v Ženevě,
- 1999 – XXVII. Mezinárodní konference Červeného kříže v Ženevě,
- 2003 – XXVIII. Mezinárodní konference Červeného kříže v Ženevě,

⁴⁸ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 23.

⁴⁹ Tamtéž, s. 24.

- 2006 – XXIX. Mezinárodní konference Červeného kříže v Ženevě,
- 2011 – XXX. Mezinárodní konference Červeného kříže v Ženevě.

Za nejdůležitější konference, které mají z širšího hlediska největší význam lze považovat konferenci ve Vídni v roce 1965, na které bylo přijato 7 principů Červeného kříže, kterými se všechny organizace řídí.⁵⁰ Teheránská konference v roce 1973, která iniciovala podepsání dodatkových protokolů k Ženevským úmluvám nebo konference z roku 1986, která upravila název Červeného kříže na Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce.

⁵⁰ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 26- 27.

3 ČESKOSLOVENSKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ

Již před vznikem Československé republiky (v době kdy jsme byly součástí Rakousko-uherského císařství) se prostřednictvím Vlasteneckého pomocného spolku pro Království české u nás projevil myšlenky hnutí Červeného kříže. Dne 5. září 1868 schválilo c. k. místodržitelství Stanovy Vlasteneckého pomocného spolku, které bylo součástí Rakouské společnosti Červeného kříže. Spolek se tehdy dělil na Zemský pomocný spolek, jehož členy byly pouze muži a Ženský pomocný spolek. Podle pořadí zemí, které Pomocné spolky zřizovaly, jsme obsadily 13. příčku v pořadí zemí, přijímajících za své humánní myšlenky Červeného kříže (není bez zajímavosti, že právě rok 1868 byl v roce 1979 uznán Mezinárodním výborem Červeného kříže rokem založení Červeného kříže na našem území). Ze začátku Zemský pomocný spolek pomáhal vojenské zdravotnické službě, např. zajišťoval zdravotnický materiál, později školil ošetřovatelky a věnoval se charitativní činnosti.⁵¹ Charitativní činnost spočívala v pomoci invalidům, vdovám, sirotkům, kterým věnoval ročně 600-1 000 zlatých. Kromě této pomoci věnoval také obětem povodní, které zasáhly Čechy a Slezsko v roce 1890, finanční částku 3 000 zlatých. Pomocné spolky našly u svých obyvatel velkou podporu. Jen v roce 1910 měl Zemský spolek v Čechách 8 903 členů a Dámský pomocný spolek 5 000 členek. Dámský pomocný spolek pro království České založil roku 1882 školu pro ošetřovatelky. Podobně jako Zemský spolek zajišťoval lůžka pro případ války nebo dodával vojákům zdravotnický materiál.⁵² Po skončení první světové války a vzniku Československa došlo v brzké době k pokračování Pomocných spolků, a to založením Československého červeného kříže.

3.1 Založení a činnost Československého červeného kříže

1. února 1919 se sešla skupina sociálních pracovníků, kteří založili přípravný výbor v čele s Dr. A. Masarykovou. Požádali prezidenta republiky T. G. Masaryka, aby dal oficiální souhlas k založení organizace Československého červeného kříže. Prezident podepsal již 6. února 1919 jmenovací dekret, kterým jmenoval A. Masarykovou předsedkyní a pověřil ji k výkonu potřebných organizačních záležitostí. Stanovy Československého červeného kříže byly schváleny Ministerstvem vnitra dne 19. června 1919 rozhodnutím ministerské rady, č. j. 16717 a Československý Červený kříž byl uznán jako jediný pomocný národní ústav

⁵¹ ŠVEJNOHA, J. *80. let činnosti Českého červeného kříže 1919-1999*, Praha, 1999, s. 7.

⁵² DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 140-141.

vojenské zdravotní služby v republice. Na žádost Československého červeného kříže Česká republika uznala Ženevské a Haagské konvence. Československý červený kříž v souladu se stanovami Červeného kříže je následně právně uznán Mezinárodním výborem Červeného kříže v Ženevě 1. prosince 1919.⁵³ Za členy Ligy Červeného kříže a Červeného půlměsíce byl Československý červený kříž přijat o něco později 11. ledna 1920.

Datem 6. února 1919, kdy prezident podepsal jmenovací dekret A. Masarykové, lze oficiálně hovořit o začátcích spojených s činností Československého červeného kříže. Prvním začátkům vzniku organizace jednoznačně napomáhala nadšení provázející zrod republiky, které určitě z části ulehčilo členům organizace jejich práci. Jejich činnost se nejdříve musela vypořádat s poválečnými následky, s nedostatkem potravin, neboť po válce obyvatelstvo trpělo nedostatkem jídla, některé oblasti byly dokonce postiženy hladomorem. Spousta lidí byla nakažena tuberkulosou, obyvatelstvo trpělo různými epidemiemi, byl nedostatek zdravotního materiálu, léků, šatstva atd. Proto Československý červený kříž požádal o pomoc zahraniční organizace Červeného kříže. Bez jejich pomoci by nebylo možné vlastními silami nastalé situace vyřešit. Svou pomoc poskytly např. Červené kříže v Anglii, Francii, Spojených státech amerických a to v podobě finančních prostředků, zdravotnického materiálu, šatstva a jiných darů.⁵⁴ Postupně se Československý červený kříž věnoval zdravotnické činnosti, ošetrovatelství, zřizoval ambulance, poradny pro matky s dětmi, útulky pro rodičky nebo útulky pro staré lidi, jesle, sirotčince a jiné obdobné zdravotní a sociální zařízení. Pomáhal při živelných pohromách a v mnoha různých sociálních oblastech.⁵⁵ Více práce bylo potřeba vykonat ve východní části Československa, protože zvláště oblasti Podkarpatské Rusy a Slovenska neměly vybudované školství a zdravotnické a sociální zařízení. V těchto oblastech se začalo s rozvojem zdravotní osvěty. Podkarpatská Rus a východní část Slovenska byly na rozdíl od Moravy a Čech málo rozvinuté. V důsledku větší chudoby, možnosti odchodu lidí za moře a dalších situací se musel západ republiky vypořádat s nárůstem emigrantů z těchto oblastí a také emigrantů z Ruska. Bylo potřeba vyčlenit nemalé prostředky na ubytování, jídlo, ošacení a zdravotnictví, např. v roce 1921 přišlo na 5 000 emigrantů jen z Ruska.⁵⁶ Činnost organizace byla samozřejmě také velmi poznamenána hospodářskou krizí v 30 letech 20. století. Bylo zapotřebí věnovat se více charitativní činnosti,

⁵³ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 290-291.

⁵⁴ Tamtéž, s. 292-294.

⁵⁵ ŠVEJNOHA, J. *80. let činnosti Českého červeného kříže 1919-1999*, Praha, 1999, s. 9.

⁵⁶ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 303-308.

kteřá spočívala ve vyvažování polévek, sbírek ošacení, potravinové i finanční pomoci.⁵⁷ Finanční pomoc spočívala např. v pořádání finančních sbírek. Na obrázku č. 1 je fotografie kasičky na milodary pro Červený kříž z období první světové války. Kasička je součástí exponátu Muzea ve Varnsdorfu.

Obrázek 1: Kasička na milodary

Zdroj: MĚSTO VARNSDORF. Vyhledávání. *Vyberte exponáty muzea pro venkovní výstavu*. [online]. 2012 [cit. 2014-02-18]. <http://www.survio.com/survey/d/V1O9N1Y2I2R9M9C9W>. Dostupné z: http://www.varnsdorf.cz/cz/seznamy_zprav/kultura/vyberte-exponaty-muzea-pro-venkovni-vystavu.html

Za důležité je třeba považovat zapojení mládeže do této organizace. Dorost v Červeném kříži se učil základním hygienickým návykům, pohybovým aktivitám, lásce k přírodě. Učili se pomáhat druhým, zdravému stravování a první pomoci. Tato práce se neorientovala jen na zemi, ve které žili, ale i formou dopisování s jinými mladými lidmi zapojenými v organizaci Červeného kříže se dovídali o životě svých vrstevníků v ostatních státech.⁵⁸ Oficiálně se Dorost Červeného kříže poprvé sešel na své I. Mezinárodní konferenci v červenci 1922 v Paříži. Jedním z delegátů bylo také Československo. Na této konferenci byly vytyčeny tři hlavní myšlenky organizace Dorostu Červeného kříže.

⁵⁷ ŠVEJNOHA, J. *80. let činnosti Českého červeného kříže 1919-1999*, Praha, 1999, s. 11.

⁵⁸ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 314.

1. „Vyvíjeti lásku k bližnímu u všech dětí národů.
2. Včleniti do výchovné soustavy každé země a přizpůsobiti této soustavě – beze změny programu-vše, čím možno zlepšiti národ i jednotlivce, jak pomocí zdravotního poučování, tak i zásadami mravními.
3. Přičleniti Červený kříž Dorostu těsně k Červenému kříži dospělých.“⁵⁹

V Československu se dorost věnoval od svého vzniku v roce 1921 také péči o zdraví a hygienu, ale též charitativním akcím věnovaným dětem. O jeho oblibě svědčí i to, že počet jeho členů zaujímal po 15 letech činnosti 4. místo ve světě a 2. místo v Evropě.⁶⁰

Práce Československého červeného kříže byla obdivuhodná, již v roce 1926 překročil počet jeho členů půl milionu a počet oblastních spolků číslo 636.⁶¹ I přes svoji mladou existenci zaujímal Československý červený kříž významné postavení a dostalo se mu nemalých uznání od významných představitelů Červeného kříže. Přispěl k prohlubování míru, což lze doložit myšlenkou, která zapustila ve světě své kořeny v podobě pořádání Světových dnů Červeného kříže. Ty se slaví od roku 1948 v den výročí narození zakladatele hnutí Červeného kříže Hanri Dunanta 8. května. Tomuto výročí předcházely, od roku 1920 pořádané v Československu velikonoční dny Červeného kříže, které byly každý rok věnovány jiným sociálním oblastem, jako např. „Dobro dětí především“ nebo „Úcta k stáří“.⁶² Ve své práci, v souladu s programy stanovenými na Mezinárodních konferencích Červeného kříže a svých shromážděních, pokračoval Československý červený kříž až do druhé světové války. Po vyhlášení protektorátu Čech a Moravy byl Československý červený kříž rozpuštěn, jeho majetek zkonfiskována a spousta jeho členů popravena, vězněna nebo skončila v koncentračních táborech, např. bylo popraveno na 200 dobrovolných sester. Jako spousta nejmenovaných hrdinů i zde se našlo mnoho těch, kteří se snažili pomáhat v odboji proti nacistickým okupantům. Nezaháleli ani ti co emigrovali do Velké Británie, zde organizovali mezi krajany finanční sbírky, ze kterých zajišťovali potraviny a ošacení pro vojenské zotavovny.⁶³

⁵⁹ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 89.

⁶⁰ ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, Praha, 2006, s. 33.

⁶¹ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 320.

⁶² ŠVEJNOHA, J. *80. let činnosti Českého červeného kříže 1919-1999*, Praha, 1999, s. 12.

⁶³ ŠVEJNOHA, J. *80. let činnosti Českého červeného kříže 1919-1999*, Praha, 1999, s. 12 – 14.

3.2 Alice Masaryková

Dr. Alice Masaryková se již několik let před vznikem Československého červeného kříže věnovala sociální a zdravotnické oblasti. Funkci předsedkyně vykonávala 20 let od roku 1919 do roku 1939, kdy musela kvůli začátku druhé světové války republiku opustit. Žila většinou v Anglii a posledních 16 let ve Spojených státech amerických, kde v roce 1966 zemřela. Urna s jejími ostatky se do České republiky vrátila až v roce 1994 a byla uložena do rodinného hrobu rodiny Masarykovy v Lánech.⁶⁴

3.3 Činnost Československého červeného kříže od roku 1946 do roku 1989

Po skončení druhé světové války stál Československý červený kříž opět před mnoha úkoly. Ti co byli jeho členy před protektorátem, se s novým úsilím pustili do obnovy a navázání práce tam kde byla násilně ukončena. Bylo nutné opět stejně jako po první světové válce pomáhat při poválečné obnově. Do dvou let se podařilo založit 576 oblastních spolků, což je úctyhodné číslo s ohledem na tak krátkou dobu a podmínky, které členové Československého červeného kříže v té době měli. Každá nevládní organizace je závislá při své činnosti na politickém ovzduší a státním zřízení. Výjimkou nebyla ani poválečná Československá republika, která měla již dopředu stanoveno, kterým směrem se bude ubírat. Bohužel pro stávající Československý červený kříž to nebylo směrem na západ, ale na východ. Samozřejmě, že členem Červeného kříže byl i Sovětský svaz, ale náplň humanitární organizace se musela přizpůsobit zákonům státu, který byl politickým zřízením Sovětského svazu ovlivněn. Vznikem Československé socialistické republiky nebyla existence dobrovolnické organizace v prvorepublikovém duchu možná. Protože bylo v ústavě zakotveno právo občanů na práci, na péči o zdraví a na sociální zabezpečení, které bylo zajištěno státem, musel se Československý červený kříž věnovat jiným otázkám. Stal se členem Národní fronty pod vedením Komunistické strany Československa. Svě členy učil poskytování první pomoci, byl pověřen k propagaci dárcovství krve, k náboru a registraci dobrovolných dárců krve, k provádění zdravotnických opatření v případě obrany republiky.⁶⁵ Mohl jako jediný na našem území navázat na dlouholetou činnost

⁶⁴ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Noviny Červeného kříže: 125. Výročí narození PhDr. Alice Masarykové*. roč. 11 (31), č. 4-2004, s. 7. [online]. 2007 [cit. 2013-12-31]. ISSN neuvedeno. Dostupné z: http://www.cervenkyriz.eu/cz/noviny_archiv.aspx

⁶⁵ DRÁBKOVÁ, J. a kol. *Mladý zdravotník I*. 1. vyd. Praha: Československý červený kříž. 1978, s. 6.

Červeného kříže při pátrání po zmizelých osobách a to jak na našem území, tak i v cizině.⁶⁶ Činnost Československého červeného kříže byla nakonec zákonem posvěcena a upravena v roce 1952 zákonem č. 60/1952 Sb., o Československém červeném kříži a o užívání znaku, odznaku a názvu Červeného kříže, který byl účinný od 17. 11. 1952 do 30. 6. 1992.⁶⁷ Věnoval se také pomoci při válečných konfliktech a přírodních katastrofách ve světě, a ačkoliv bylo toto období poznamenáno rozdílnými politickými idejemi, při pomoci potřebným, při zdravotní osvětě a dalších mírových činnostech se to neprojevovalo.

Za velmi významnou lze jednoznačně považovat práci, kterou odváděl ve školách a při práci s dorostem. Generace, které byly ovlivněny prací Českého červeného kříže, čerpají do dnes z programu Mladého zdravotníka. Mladý zdravotník byl programem v rámci školního vyučování a také v Pionýrském kroužku a organizacích Svazu socialistické mládeže. Hlavní náplní bylo naučit se základy osobní i všeobecné hygieny, seznámit se s pravidly první pomoci, naučit se přecházet nemocem a zabraňovat úrazům.⁶⁸ Jejich činnost nebyla orientována jen na zemi, ve které žili, ale také na spolupráci s ostatní mládeží ve světě.

⁶⁶ ŠVEJNOHA, J. *80. let činnosti Českého červeného kříže 1919-1999*, Praha, 1999, s. 16.

⁶⁷ Zákon č. 60 ze dne 30.10.1952, úplné znění zákona č. 60/1952, Zákon o Československém červeném kříži a o užívání znaku, odznaku a názvu Červeného kříže. In. Sbírnka zákonů republiky Československé. [online]. 2000, částka 34, strana 278 [cit. 2014-1-15]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=60/1952&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

⁶⁸ DRÁBKOVÁ, J. a kol. *Mladý zdravotník I*. 1. vyd. Praha: Československý červený kříž. 1978. s. 7.

4 ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ

Český červený kříž vznikl rozdělením Československého červeného kříže. Ministerstvem vnitra České republiky byl jeho vznik zaregistrován pod čj. VS/1-20998/93-R dne 10. 6. 1993.⁶⁹ Mezinárodní výbor Červeného kříže Český červený kříž uznal dne 26. srpna 1993 a později 25. října 1993 byl přijat za člena také Mezinárodní federací Červeného kříže a Červeného půlměsíce.⁷⁰ Český červený kříž je humanitární občanské sdružení s působností na celém území České republiky (od 1. 1. 2014 se nazývá na základě změny Občanského zákoníku spolkem). Jeho činnost je zaměřena zejména na oblast humanitární, záchrannou, sociální, zdravotní a zdravotně-výchovnou. Ze statistických údajů platných k 1. 1. 2013, kdy se vycházelo ze zaplacených členských příspěvků, měl spolek celkem 21 518 členů sdružených v 877 Místních skupinách a 75 Oblastních spolicích.⁷¹ Na základě stanov Červeného kříže je jedinou státem uznanou a mezinárodně potvrzenou národní společností Červeného kříže na našem území. Na základě Ženevských úmluv se stal pomocnou organizací vojenské zdravotní služby. Postavení a hlavní úkoly spolku jsou upraveny Zákonem č.126/1992 Sb., o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži.⁷²

4.1 Organizační struktura a stanovy Českého červeného kříže

Ve Stanovách je vyznačeno sídlo, působnost, znak, poslání a úkoly hnutí. Upravuje vznik a zánik členství, práva a povinnosti členů, organizační strukturu, hospodaření, nakládání s majetkem ČČK a kontrolu činností. Organizační strukturu tvoří základna Místních spolků (dále jen MS), která podléhá Oblastnímu spolku (dále jen OS) a vše řídí a koordinuje Národní společnost Českého červeného kříže (dále jen NS ČČK). Schéma je vyobrazeno na obrázku č. 2.

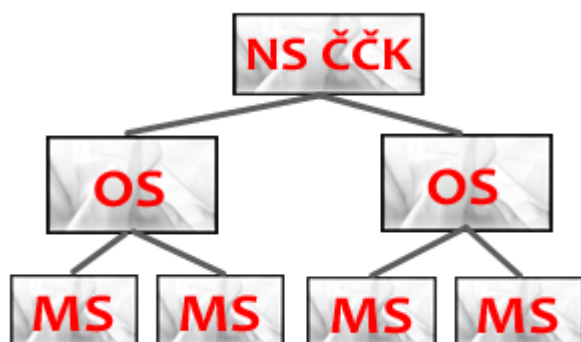
⁶⁹ Ministerstvo vnitra. *Seznam občanských sdružení*. [online]. 2014 [cit. 2014-31-1]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/seznam-obcanskych-sdruzeni/SearchResult.aspx>

⁷⁰ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Kdo jsme*. [online]. 2014 [cit. 2014-1-1]. Dostupné z: <http://www.cervenkyriz.eu/cz/kdojsme.aspx>

⁷¹ Tamtéž.

⁷² Zákon č. 126 ze dne 3. dubna 1992, úplné znění zákona č. 126/1992, Zákon o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži. In: *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. [online]. 2000, částka 30, strana 743-746 [cit. 2014-1-1]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=126/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Obrázek 2: Organizační struktura Českého červeného kříže

Zdroj: ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Organizační struktura Českého červeného kříže*. [online]. 2014 [cit. 2014-1-31]. Dostupné z: <http://www.cervenykriz.eu/cz/struktura.aspx>

Spolek se řídí platnou vnitrostátní legislativou a je tvořen Oblastními spolky, které jsou zaregistrované u výkonné rady Českého červeného kříže (dále jen ČČK). Nejvyšším orgánem je Shromáždění delegátů. Delegáti jsou zvoleni z členů Oblastních spolků ČČK. Statutárním orgánem je prezident ČČK, kterým je k dnešnímu dni Doc. RNDr. Marek Jukl, Ph.D. Výkonná rada zřídila Úřad ČČK, který je odborným orgánem spolku ČČK. Kontrolu provádí Dozorčí rada ČČK.

Pobočnými spolky jsou jednotlivé Oblastní spolky, které jsou tvořeny také Nejvyšším orgánem, Statutárním orgánem, Výkonnou a dozorčí radou.

Základna je tvořena členy ČČK a pokud se dá dohromady nejméně 5 členů, mohou založit, bez právní subjektivity, Místní skupinu. Tvoří ji Nejvyšší orgán - Valná hromada všech místních členů ČČK, Statutární orgán - předseda, představenstvo a dozorčí orgán - revizoři.⁷³

Základní hodnoty a myšlenky Červený kříž provázejí již od jeho vzniku, ale konkretizovány byly ve Statutu mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce v roce 1921.⁷⁴ Jde o sedm principů, ke kterým se hlásí ve Stanovách v Preambuli i Český červený kříž a jsou to: *Humanita, neutralita, nestrannost, nezávislost, dobrovolnost, jednota a světovost*.⁷⁵ Ve Stanovách je ukotvena náplň a právní postavení Českého červeného kříže. Posláním Českého červeného kříže je „zejména předcházet a zmírňovat utrpení, chránit zdraví, život a úctu k lidské bytosti,

⁷³ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Organizační struktura Českého červeného kříže*. [online]. 2014 [cit. 2014-1-31]. Dostupné z: <http://www.cervenykriz.eu/cz/struktura.aspx>

⁷⁴ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *O základních principech Červeného kříže a Červeného půlměsíce*. [online]. 2011 [cit. 2014-2-1]. Dostupné z: <http://www.cervenykriz.eu/cz/cojsouprincipy.aspx>

⁷⁵ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Stanovy Českého červeného kříže*. [online]. 2013 [cit. 2014-2-1]. Dostupné z: <http://www.cervenykriz.eu/cz/stanovy.aspx>

*podporovat vzájemné porozumění, přátelství a mír mezi národy bez rozdílů národnostních, rasových, náboženských, třídních a politických a usilovat o naplňování základních principů hnutí Červeného kříže“.*⁷⁶

4.2 Principy hnutí Červeného kříže

Pravidla hnutí musí dodržovat všichni, kteří pod jménem Červeného kříže plní své úkoly nebo mu pomáhají. Přitom nejde jen o členy organizace, ale také vlády, zaměstnance nebo dobrovolníky. Pravidla vnáší řád a průhlednost do celé organizace Červeného kříže.

1. Princip humanity – lidskosti, vždy a za každé okolnosti ať je situace jaká koliv. Nabízet pomocnou ruku trpícím, zmírňovat a snažit se předcházet jejich bolesti a utrpení.
2. Princip neutrality – nesoudí konflikty, pomáhá obětem na obou stranách a nabádá k dodržování mezinárodního a humanitárního práva.
3. Princip nestrannosti – rovnosti, všech bez jakékoliv diskriminace, je nutné umět rozlišit míru utrpení konkrétního člověka a pomoci nejdříve tam, kde je míra utrpení největší.
4. Princip nezávislosti – řídí se zákony dané země, ve které působí, ale současně jedná jen v souladu s vlastními zásadami.
5. Princip dobrovolnosti – na základě vlastního uvážení a lidskosti může, každý dobrovolně, nezištně a solidárně pomáhat druhým.
6. Princip jednoty – v každé zemi, může na území státu existovat jen jedna národní společnost Červeného kříže.
7. Princip světovosti – jednotlivé národní společnosti jsou vázány stejnými povinnostmi, právy a odpovědností si vzájemně pomáhat.⁷⁷

Autorem těchto sedmi základních principů postavených na myšlenkách hnutí, které se v průběhu času rozšiřovaly, byl švýcarský právník Jean Pictet. Principy vešly oficiálně v platnost v roce 1965.⁷⁸ Uvedené principy dávají jasný obraz o hodnotách, které organizace Červeného kříže vyznává a kterými se řídí.

⁷⁶ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Stanovy Českého červeného kříže*. [online]. 2013 [cit. 2014-1-31]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/stanovy.aspx>

⁷⁷ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *O základních principech Červeného kříže a Červeného půlměsíce*. [online]. 2011 [cit. 2014-2-1]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/cojsouprincipy.aspx>

⁷⁸ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 128-129.

4.3 Činnost Českého červeného

Činnost Českého červeného kříže je vyjmenována v zákoně č. 126/1992 Sb., o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži.⁷⁹

Nejdůležitějšími činnostmi jsou:

- dárčovství krve, které na našem území vzniklo již v roce 1959,
- první pomoc,
- humanitární pomoc při mimořádných událostech, katastrofách nebo válkách,
- pátrací služba,
- sociální činnosti,
- rekondiční pobyty pro zdravotně postižené děti,
- humanitární právo, které se snaží přiblížit a osvětlit,
- ediční činnost.⁸⁰

4.4 Humanitární jednotky

Na základě zákona § 4 b zákona č. 126/1992, o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži, působí v oblasti civilní obrany a ochrany obyvatelstva a poskytuje pomoc v případě katastrof a jiných mimořádných událostí.⁸¹ Pomoc humanitárních jednotek Českého červeného kříže je součástí bezpečnostního systému České republiky. Úřad Českého červeného kříže je od roku 1999 součástí Ústředního krizového štábu České republiky. V případě krizové situace pomáhá Integrovanému záchrannému systému. Jejich pomoc je soustředěna hlavně na nezraněné nebo méně zraněné osoby, které představují více jak polovinu postižených neštěstím. Jejich využití je zapracováno do krizového plánu konkrétního správního území.⁸²

⁷⁹ Zákon č. 126 ze dne 3. dubna 1992, úplné znění zákona č. 126/1992, Zákon o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži. In: Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky. [online]. 2000, částka 30, strana 743-746 [cit. 2014-1-1]. Dostupné z:

[http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=126/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

[zakonu/SearchResult.aspx?q=126/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=126/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

⁸⁰ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Naše činnost*. [online]. 2013 [cit. 2014-1-31]. Dostupné z:

<http://www.cervenykriz.eu/cz/cinnost.aspx>

⁸¹ Zákon č. 126 ze dne 3. dubna 1992, úplné znění zákona č. 126/1992, Zákon o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži. In: Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky. [online]. 2000, částka 30, strana 744 [cit. 2014-1-1]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=126/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

⁸² ŠTOREK, J. a ALBERT, R. *Humanitární jednotky Českého červeného kříže*, Praha, 2003, s. 3-19.

PRAKTICKÁ ČÁST

Červený kříž má za sebou 151 let činnosti. Teoretická část práce byla proto zaměřena na základy vzniku Červeného kříže a Českého červeného kříže a na jeho postupný vývoj. V současné době existuje množství neziskových organizací, které ve světě i v České republice vyvíjejí svou činnost a může se zdát, že práce Červeného kříže mezi nimi zaniká a lidé na jeho existenci zapomínají. Na základě historické metody, lze poukázat na to, že v průběhu dějin vždy Červený kříž reagoval na problémy související s danou dobou a byl hybnou silou ve společnosti při jejich nápravě. Za pomoci dotazníkového šetření si lze ověřit, zda mají lidé povědomí o organizaci Červeného kříže a o jeho činnosti.

5 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ A METODIKA

Cílem této práce je pomocí historického výzkumu poukázat na souvislosti mezi historickými událostmi a následnou prací Červeného kříže. Zjistit jaké povědomí o činnosti Červeného kříže v současné době lidé mají.

5.1 Cíle výzkumného šetření

1. Stanovení významných světových událostí od vzniku Červeného kříže.
2. Vytyčit historické souvislosti mezi činnostmi Červeného kříže a jednotlivými událostmi.
3. Zjistit jaké povědomí lidé o organizaci Červeného kříže mají.
4. Zjistit zda lidé vědí, jakou činností se Červený kříž zabývá.

Na začátek bylo důležité seznámit se s historií a náplní Červeného kříže. Vybrat základní zdroje pro vypracování práce. Byla použita dostupná literatura zajištěná prostřednictvím Městské knihovny Varnsdorf. Z ediční činnosti Českého červeného kříže byly vybrány elektronické knihy dostupné z webových stránek Českého červeného kříže. Využito bylo internetových zdrojů z vyhledávačů [www. Seznam.cz](http://www.Seznam.cz) a [www. Google.cz](http://www.Google.cz). Samotné výzkumné otázky byly vytvořeny tak, aby bylo možné zjistit, zda lidé v dnešní době, znají organizaci Červeného kříže a vědí, jakou činností se zabývá.

5.2 Metodika výzkumu

První metodou při zpracování práce byla použita historická metoda. Odpovědi na stanovené cíle byly analyzovány komparativní historickou metodou za více časových období, ze získaných dostupných dokumentů a číselných záznamů. Bez potřebného zmapování historického pozadí by nebylo možné dosáhnout stanoveného cíle 1. a 2.⁸³

Druhá metoda týkající se názoru lidí na Červený kříž, vychází z dotazníkového šetření. Dotazník byl vybrán vzhledem ke krátkému časovému období a snadnému přístupu, kdy bylo možné vyhodnotit větší množství získaných údajů.

5.3 Dotazník

Výzkum dotazníkového šetření proběhl v první polovině měsíce února 2014. Pomocí písemných otázek bylo možné v krátké době zjistit, jaký obraz o Červeném kříži jednotliví respondenti mají. Dotazník obsahuje 5 otázek. Bylo vytvořeno celkem 100 dotazníků. Dotazníky byly rozdány obyvatelům Evropské unie, tj. České republiky, Slovenské republiky, Spolkové republiky Německo a Velké Británie. Vzhledem k tomu, že dotazníky byly určeny věkovým skupinám od 15 let, byly otázky položeny jednoduše. Vyplnění dotazníků bylo anonymní a dobrovolné. Dotazník vyplnilo 57 žen a 43 mužů.

⁸³ HENDL, J., *Kvalitativní výzkum*, Praha, 2008, s. 130-136.

6 HISTORICKÉ SOUVISLOSTI

Červený kříž je úzce spjat s lidskostí a snahou pomoci druhým, za jakékoliv situace, i přesto, že si nejvíce utrpení způsobují lidé sami mezi sebou. Důkazem jsou historické záznamy, na základě kterých je možné ty nejvýznamnější události přiblížit. Záměrně byly vybrány ty, které jsou všeobecně známé a je větší pravděpodobnost, že si v souvislosti s nimi lidé na pomoc Červeného kříže vzpomenou. Časový sled událostí začíná rokem 1866 a končí rokem 2013. Ve výčtu válek nebude věnován prostor příčinám válečných konfliktů ani nebudou podrobněji rozebírány důvody vzniku přírodních katastrof.

6.1 Válka tří mocností

Připravenost na pomoc ve válce si Červený kříž ve větším měřítku vyzkoušel v roce 1866 v době války mezi Rakouskem, Itálií a Pruskem. Válka netrvala dlouho od dubna do července 1866. Z doložených statistik vyplývá, že čím delší čas na založení Pomocný spolek Červeného kříže v dané zemi měl, tím větší pomoc mohl nabídnout. V Rakousku byl Vlastenecký pomocný spolek založen až v červnu 1866. V Itálii se Pomocné spolky zakládaly také až v průběhu války. Pouze Pruská pomocná společnost byla založena již 6. února 1864 a její pomoc byla výraznější nežli u ostatních spolků. Přehled komitétů a finanční pomoci, které výše uvedené spolky mohly nabídnout, udává tabulka č. 1.

Tabulka 1: Pomoc Vlasteneckých spolků

Spolek	Počet komitétů	Finanční pomoc
Rakousko	neuveдено	neuveдено
Itálie	14	400 tis. franků
Prusko	270	15 mil. franků

Zdroj: DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 89-92.

Prostředky, které Spolky měly k dispozici, byly použity na zdravotnický materiál, dezinfekční prostředky, potraviny, penze atd. Svou pomoc nabídly také Společnost

Francouzská a Švýcarská. Jednalo se o první mezinárodní humanitární pomoc v dějinách organizace.⁸⁴

6.2 Válka Francie a Německa

Konflikt Německa a Francie vyústil ve válku v červenci 1870 a skončil v lednu 1871. Opět se zde ukázal rozdíl mezi fungujícími Spolky v Německu a ve Francii. Přehled komitétů a materiálu vyjádřeného ve francích uvádí tabulka č. 2.

Tabulka 2: Pomoc Spolků válčících stran

Spolek	Počet komitétů	Materiální pomoc vyjádřená ve francích
Německo	2 000	34 mil franků
Francie	1 (centrální)	7 a tři čtvrtě mil. franků

Zdroj: DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 104-108.

I v této válce svou humanitární pomoc nabídla většina komitétů ze států, které se války neúčastnily. Jejich pomoc spočívala ve vyslání lékařů, dobrovolných ošetřovatelů a ošetřovatelek, sanitních vozů, materiálů a jejich celková finanční pomoc dosáhla částky 9 milionů franků.⁸⁵ Vše bylo organizováno prostřednictvím kanceláře zřízené Ženevským Mezinárodním komitétem. Kancelář též zřídila dopisní zprostředkovatelskou službu a pátrala po nezvěstných vojínech. Pátrací služba Mezinárodního výboru Červeného kříže, která úspěšně funguje dodnes, byla založena o rok dříve na II. Mezinárodní konferenci Červeného kříže v roce 1869.⁸⁶

6.3 Válka Ruska a Turecka

Další větší válečný konflikt vznikl již v roce 1875 a dotýkal se hlavně bojů na Balkáně. Většina válčících stran měla zastoupení i v organizaci Červeného kříže, netýkalo se to však Turecka, které bylo oficiálně uznáno až v dubnu 1877.⁸⁷ Pomocné spolky za dobu svého fungování měly k dispozici větší počet lékařů, ošetřovatelů a ošetřovatelek, nemocnic, ambulancí a byly lépe organizovány. Velkým úkolem vyplývajícím z těchto válek byl nárůst uprchlíků z postižených oblastí a boj

⁸⁴DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 92.

⁸⁵DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 107-109.

⁸⁶ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 52.

⁸⁷Tamtéž, s. 54.

s epidemickými chorobami. Zajímavé je, že vzhledem k tomu, že se válka poprvé od vzniku Červeného kříže posunula mimo střední Evropu, nebyla již nabídnuta pomoc neutrálních spolků v takovém rozsahu jako v předcházejících válkách. Dosahovala pouhých 57 000 franků.⁸⁸ Tyto válečné konflikty přinesly do historie Červeného kříže další symbol, kterým se stal znak červeného půlměsíce, který užívají islámské země. Změna znaku byla podmínkou, sultána Turecka, kterou si dal před založení Pomocné společnosti Červeného kříže na svém území.⁸⁹

6.4 První světová válka

První světová válka trvala ve srovnání s předcházejícími válkami 4 roky od roku 1914 do roku 1918. Již v samotném začátku vyzval Mezinárodní výbor Červeného kříže všechny neutrální národní společnosti k pomoci ve zmírnění válečného utrpení.⁹⁰ Vyzýval vlády válčících mocností a velitele armád k dodržování Ženevských a Haagských úmluv. Tyto výzvy se však nesetkaly s odezvou a válka se o to více stala krutější. Až ke konci války bylo dosaženo prvních dohod.⁹¹ Na těchto událostech je patrné, že mohou být smlouvy sebelepší a sebezavazující, pokud není dodržována vůle k jejich plnění, jsou bezvýznamné. Činnost Červeného kříže byla rozsáhlá od pomoci v bitevním poli po lazarety, pomoci statisícům uprchlíků, zajatcům, materiální i finanční pomoci, poskytnutím služeb tisíců lékařů, vyškoleného zdravotního personálu atd. V číslech lze pomoc národních společností Červeného kříže vyjádřit takto: zřízeno bylo 11 000 nemocnic, zaměstnáno bylo 600 000 zdravotníků a celková finanční pomoc dosahovalo 4 miliard franků.⁹² Shrneme-li tento výčet, lze jednoznačně říct, že své úkoly plnily v souladu se svými principy a možnostmi.⁹³

6.5 Epidemie

Konec první světové války neznamenal ukončení práce Červeného kříže. Vzhledem k tomu, že po válce se rozšířilo mnoho epidemií, jako byly chřipka typu A (známá pod pojmem Španělská chřipka), cholera, tuberkulóza nebo tyfus a zdravotnictví tak jak ho známe dnes, nefungovalo ve všech zemích, stála před organizací další náročná práce. Zde se vyskytl rozpor mezi dalším rozšířením činností

⁸⁸ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 116-126.

⁸⁹ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 124.

⁹⁰ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 75.

⁹¹ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 213.

⁹² ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 80.

⁹³ Tamtéž, s. 221.

Červeného kříže, který vyústil v roce 1919 v založení Ligy Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Liga (dnes známá pod názvem Mezinárodní federace) se zaměřila na pomoc státům při zvládnání epidemií, přírodních katastrof, zdravotní osvěty. Z organizačního hlediska se zaměřila na vzájemnou spolupráci mezi jednotlivými národními společnostmi Červeného kříže a Červeného půlměsíce nebo na pomoc při jejich založení.⁹⁴

6.6 Druhá světová válka

Roky 1939 až 1945 se nesou ve znamení druhé globální války. V průběhu druhé světové války národní společnosti Červeného kříže spolupracovali s vojenskými službami ve svých zemích podobně jako za první světové války. Poskytly zdravotnický personál, zdravotnický materiál, ošetřovaly civilisty, předávaly dopisy a zásilky do zajateckých táborů apod. Pomoc raněným v polních armádách, ochrana trosečníků a válečných zajatců vše co bylo součástí Ženevských dohod platných během druhé světové války, se oproti minulým válečným konfliktům dařilo v této válce zlepšit. Ovšem druhá světová válka přinesla další problém, na který bylo potřeba zareagovat, a tím byla ochrana civilního obyvatelstva. Statisticky bylo zjištěno, že polovinu z 50 milionů obětí války tvořili právě civilisté v koncentračních táborech, z bombardovaných měst apod.⁹⁵ Mezinárodní výbor Červeného kříže inicioval v Ženevě diplomatickou konferenci, na které byly 12. 8. 1949 sepsány čtyři Ženevské úmluvy na ochranu obětí války. Tyto Ženevské úmluvy se staly jediným univerzálně platným dokumentem, který podepsala většina států ve světě.⁹⁶ Počet států, které ratifikovaly Ženevské úmluvy, udává Červený kříž k 1. 10. 2013 v počtu 195 států.⁹⁷

6.7 Svět po roce 1950

Po ukončení druhé světové války již válečné konflikty nedosahovaly rozměru globálních válek. Ovšem nebylo dne, aby ve světě neprobíhaly občanské války, politické převraty, náboženské a rasistické konflikty atd., jejich oběťmi se opět stalo především civilní obyvatelstvo. Metody vedení bojů se odlišovaly, byly zavedeny zbraně hromadného ničení, biologické zbraně, aj. a to vše bylo zapotřebí ošetřit po právní stránce. Červený kříž vyzval vlády k jednání a v roce 1977 byly schváleny v Ženevě dva dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám, které se týkaly ochrany

⁹⁴ ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, Praha, 2006, s. 29.

⁹⁵ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 105-107.

⁹⁶ ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, Praha, 2006, s. 23.

⁹⁷ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Šíření humanitárního práva. Které státy jsou smluvními stranami smluv MHP?* [online]. 2013 [cit. 2014-2-05]. Dostupné z: <http://www.cervenkykruz.eu/cz/mhp.aspx>

obětí mezinárodních konfliktů a ochrany obětí ozbrojených povstání a občanských válek. Vývoj v technické oblasti se projevil také v oblasti zbraní, min, nástrah aj. Na jejich ničivé účinky opět upozornili představitelé Červeného kříže a v roce 1980 vzešla v platnost „Úmluva o zákazu nebo omezení použití některých konvenčních zbraní, které mohou způsobovat nadměrné útrapy nebo mít nerozlišující účinek.“⁹⁸V mírových dobách Červený kříž pomáhá vládám národních společností při zdravotní osvětě, v oblasti širšího povědomí obyvatel o humanitárním právu, dárcovství krve, práci s mládeží a mnoha dalšími aktivitami spojenými s ochranou života a míru.

V současné době již třetí rok vynakládá Červený kříž značné úsilí na pomoc obyvatelům v Sýrii, která je zmítána občanskou válkou a násilnostmi. Na tomto území je jedinou humanitární organizací, jež zde působí. Pomohla již milionům syrských obyvatel dodávkami vody, opravami vodovodů, budováním přístřeší, potravinami a dalšími pro život důležitými věcmi.⁹⁹ Pomoc dosáhla přes 3 mld. Kč a plánována je v současné době pomoc o 2 mld. Kč větší. Smutné je, že ačkoliv jsou pracovníci Červeného kříže chráněni úmluvami, za svou pomoc se jim dostává té nejsmutnější odměny. Při poskytování pomoci v Sýrii již zahynulo více než 20 pracovníků Červeného kříže a Červeného půlměsíce.¹⁰⁰

6.8 Přírodní katastrofy

Přírodní katastrofy jsou součástí lidské historie již od nepaměti. Červený kříž se pomoci obětem těchto katastrof věnuje již od roku 1869. Některé z nekonečné řady přírodních katastrof:

- povodně v Ohiu a Mississippi v roce 1884, na které vynaložil Americký červený kříž finanční pomoc ve výši 12 000 dolarů,
- uragán v roce 1893 na ostrovech Port Royal a v Jižní Kalifornii postihl 30 000 obětí,¹⁰¹
- zemětřesení v Japonsku v roce 1923 mělo za následek 200 000 mrtvých a milion lidí bez přístřeší,
- zemětřesení v Peru v roce 1970,

⁹⁸ ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, Praha, 2006, s. 24.

⁹⁹ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Aktuality. Sýrie 2014. Tisková zpráva* [online]. 2014 [cit. 2014-2-07]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/449.aspx>

¹⁰⁰ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Aktuality. Sýrie-nepokoje trvají již třetí rok*. [online]. 2013 [cit. 2014-2-08]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/386.aspx>

¹⁰¹ DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*, Praha, 1927, s. 145.

- sucha v Severní Africe, kdy se následkem toho Súdán potýkal s hladomorem a návalem uprchlíků z okolních zemí. Červený kříž zde vynaložil pomoc ve výši 26,7 milionů švýcarských franků,
- zemětřesení s následným tsunami, které postihlo v roce 2004 Jihovýchodní Asii. Pomoc se týkala milionu lidí a byla ve výši 718 milionů švýcarských franků,¹⁰²
- tajfun na Filipínách v roce 2013, který postihl 4 miliony lidí.¹⁰³

Zásady a pravidla pomoci Červeného kříže při katastrofách byly přijaty v roce 1969 v deklaraci pojmenované „Principy a pravidla týkající se pomoci Červeného kříže při katastrofách“.¹⁰⁴ Humanitární pomoc při těchto katastrofách spočívá především v okamžité pomoci prostřednictvím potřebného zdravotního ošetření, léků, provizorních přístřeší, zajištění potravin, vody, ošacení, zamezení případných epidemií apod. Důležitá je i následná pomoc do doby než příslušné vládní zřízení bude schopné se o své občany postarat samo. To vše se neobejde bez nutného plánování a koordinace všech akcí souvisejících s přímou i následnou pomocí Červeného kříže.

¹⁰² ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*, Praha, 2006, s. 31.

¹⁰³ ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Noviny Českého červeného kříže. Archiv. Ročník 2013*, č. 6, str. 6. [online]. 2013 [cit. 2014-2-06]. Dostupné z: http://www.cervenykriz.eu/cz/noviny_archiv.aspx

¹⁰⁴ ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*, Praha, 2008, s. 122.

7 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření bylo zpracováno do tabulek a následně graficky vyobrazeno. Z celkového počtu 100 dotazníků se jich k vyhodnocení vrátil stejný počet. Počet tabulek odpovídá počtu položených otázek. Otázky jsou uvedeny nad tabulkou.

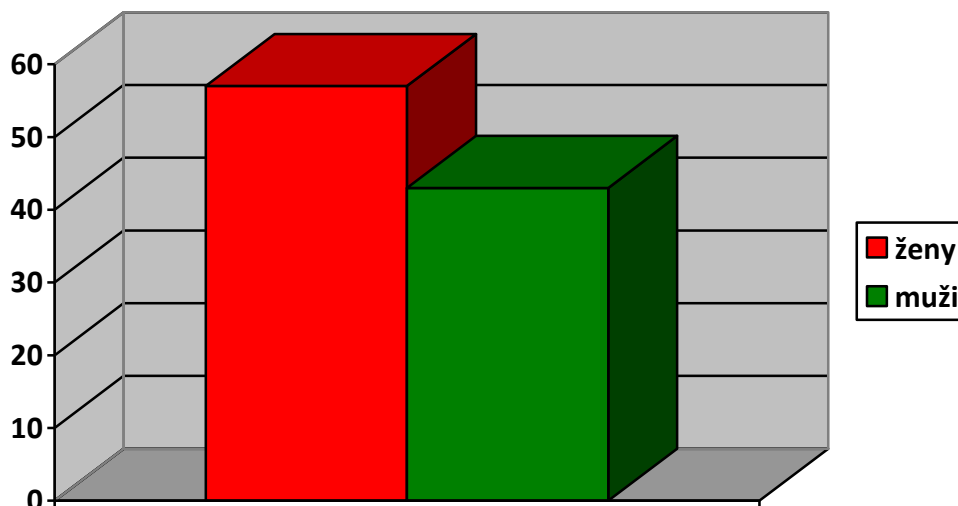
7.1 Identifikace respondentů

Tabulka 3: Pohlaví respondentů

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Žena	57	60
Muž	43	40
Celkem	100	100

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 1: Pohlaví respondentů

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

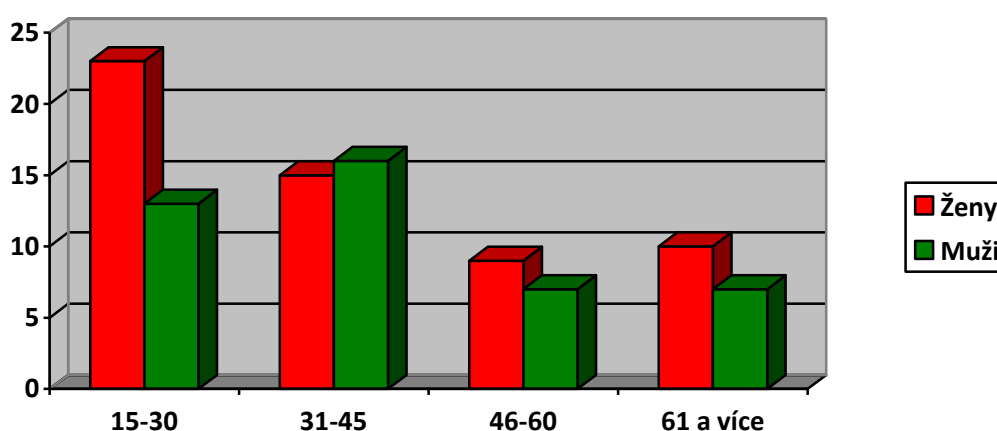
Tabulka č. 3 a Graf č. 1 znázorňují pohlaví respondentů. Z celkového počtu 100 respondentů odpovědělo 57 žen a 43 mužů.

Tabulka 4: Věk respondentů

Věk	15-30	31-45	46-60	61 a více
Ženy	23	15	9	10
Muži	13	16	7	7
Celkem	36	31	16	17

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 2: Věk respondentů

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Tabulka č. 4 a graf č. 2 udávají věk respondentů. Věková hranice byla záměrně stanovena od 15 let, vzhledem k tomu, že mladiství již dostatečně vnímají okolní svět a jsou schopni rozeznat, o jaký typ organizace se jedná. Z výzkumného šetření vyplývá, že organizaci Červeného kříže znají všechny věkové kategorie. Nejmenší povědomí mají muži ve věku 46 let a výše, a to v počtu 14 a ženy stejné věkové kategorie v počtu 19. Mužů ve věku 31 až 45 odpovědělo celkem 16 a žen 15. U nejmladší věkové kategorie od 15 do 30 let odpovědělo mužů 13 a žen 23.

7.2 Odpovědi respondentů

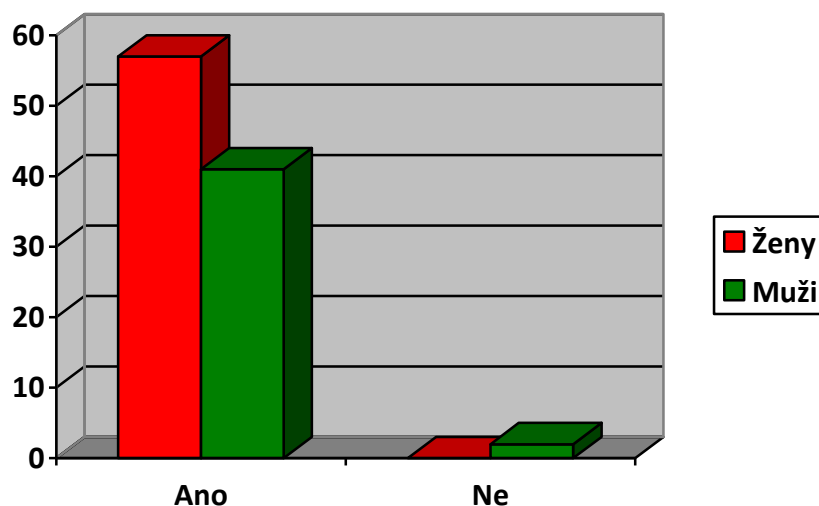
Odpověď na otázku č. 1 : Slyšel/a jste již o Červeném kříži?

Tabulka 5: Povědomí respondentů o organizaci Červeného kříže

	Ano	Ne
Ženy	57	0
Muži	41	2
Celkem	98	2

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 3: Povědomí respondentů o organizaci Červeného kříže

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Tabulka č. 5 a graf č. 3 vypovídá o znalosti respondentů na otázku. Slyšel/a jste již o Červeném kříži? Česká republika i okolní svět se poslední dobou potýkají s mnoha přírodními katastrofami, o kterých se často mezi lidmi mluví, jsou známé z internetových zdrojů nebo médií. Červený kříž vždy významně pomáhal lidem v jejich těžkých situacích. Z dotazníkového průzkumu vyplývá, že o Červeném kříži ví všechny dotázané ženy v počtu 57 a 41 mužů, pouze 2 muži ve věkové kategorii 15 až 30 let neslyšeli o organizaci Červeného kříže.

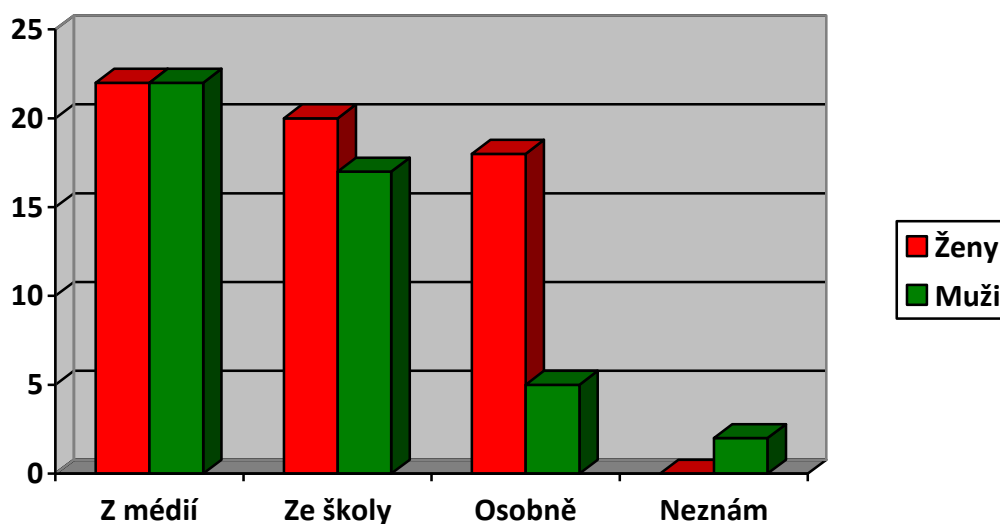
Odpořed' na otázku č. 2 : O Červeném kříži jste se dozvěděł/a?

Tabulka 6: Znalost respondentů o Červeném kříži

	Z médií	Ze školy	Osobně	Neznám
Ženy	22	20	18	0
Muži	22	17	5	2

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 4: Znalost respondentů o Červeném kříži

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Tabulka č. 6 a graf č. 4 znázorňují odpověď respondentů na otázku: O Červeném kříži jste se dozvěděł/a? O Červeném kříži se z médií dovědělo 22 žen a 22 mužů, což byl nejvyšší počet z daných možností. U této otázky zaškrtili respondenti více možných odpovědí. Ze školy znalo Červený kříž 20 žena a 17 mužů. Osobní zkušenost s organizací Červeného kříže má více žen a to celkem 18, muži mají osobní zkušenost v počtu 5. Pouze 2 muži Červený kříž neznají.

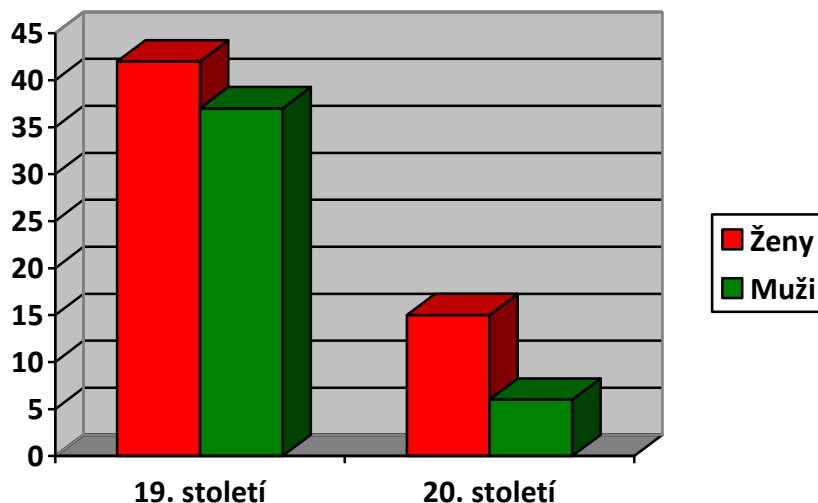
Odpořed' na otázku č. 3 : Červený kříž vznikl ve století?

Tabulka 7: Vědomosti respondentů o vzniku Červeného kříže

	19. století	20. století
Ženy	42	15
Muži	37	6

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 5: Vědomosti respondentů o vzniku Červeného kříže

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Tabulky č. 7 a graf č. 5 udávají odpoveř na otázku: Červený kříž vznikl ve století? Letos je to již 151 let od založení Červeného kříže a respondenti o dlouholetém působení Červeného kříže mají vcelku dobré povědomí. Vznik červeného kříže se datuje do 19 století a 42 žen a 37 mužů vědělo, ve kterém století byl Červený kříž založen. Větší počet žen, tj. 15 a pouze 6 mužů nevědělo století založení této organizace.

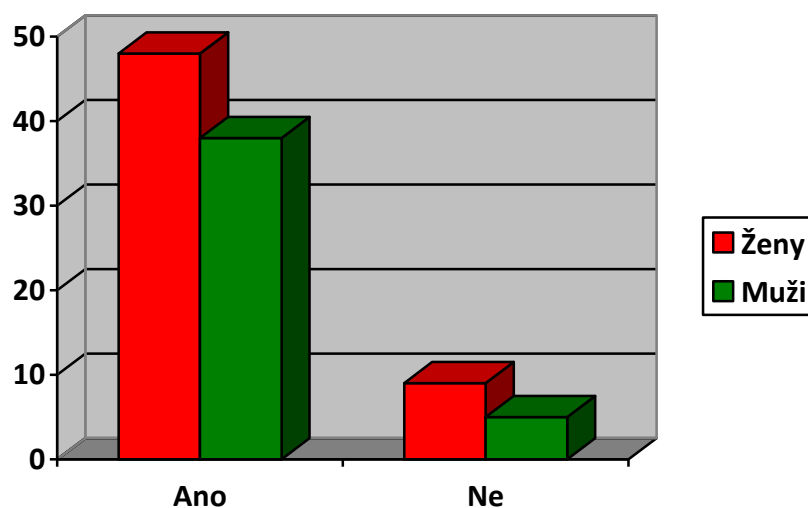
Odpoověď na otázku č. 4 : Víte, jakými činnostmi se Červený kříž zabývá?

Tabulka 8: Znalost respondentů o činnosti Červeného kříže

	Ano	Ne
Ženy	48	9
Muži	38	5

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 6: Znalost respondentů o činnosti Červeného kříže

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Tabulka č. 8 a graf č. 6 znázorňují odpověď respondentů na otázku: Víte, jakými činnostmi se Červený kříž zabývá? Červený kříž je jedinou neziskovou organizací, která je ze zákona povinna pomáhat Integrovanému záchrannému systému v případě krizových situací. Na našem území se s krizovými situacemi větších rozměrů setkáváme téměř každoročně. Z hlediska celosvětové působnosti je jedinou, která může pomáhat v případě válečných konfliktů, i přes to, že o Červeném kříži vědělo 57 žen a 41 mužů, o činnosti kterou se zabývá, ví 48 žen a 38 mužů. Záporně na položenou otázku odpovědělo 9 žen a 5 mužů.

Odpověď na otázku č. 5 : Pokud jste odpověděl/a v předchozí otázce ano, napište jakou:

Červený kříž šíří myšlenky humanitárního práva a zabývá se humanitární pomocí v době válek i v mírových dobách, oblastí sociální, zdravotní a zdravotně výchovnou. Z vyhodnocených odpovědí respondentů vyplývá, že 25 žen a 30 mužů má činnost Červeného kříže spojenou s humanitární pomocí při přírodních katastrofách a válečných konfliktech, 24 žen a 7 mužů se zdravotní a první pomocí, a také se sbírkami šatstva nebo jídla a s pomocí sociálně slabým.

8 SHRNUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI

Historický průzkum byl zahájen rokem 1866, kdy začal Červený kříž poprvé pomáhat v prvním válečném konfliktu, který od jeho založení proběhl. Založení organizace Červeného kříže nejdříve souviselo s pomocí raněným vojákům v boji. Tento úkol byl ve válečných konfliktech ze strany Červeného kříže naplňován.

Čas, který měly jednotlivé národní společnosti Červeného kříže od svého založení do první pomoci ve válečném konfliktu, se podepsal i na výši a možnostech kterou mohli nabídnout. Tuto souvislost lze odhalit ve válce tří mocností v roce 1866, kdy jednotlivé Pomocné spolky mohly poskytnout rozsah své pomoci právě v závislosti na délce svého založení.

Organizovanost, ochota dobrovolníků, pomoc široké veřejnosti a nové úkoly, které doba přinášela, měly za následek i rozšiřování oblastí, kterými se Červený kříž začal zabývat. V době války Francie a Německa v roce 1870 bylo potřeba také zajistit komunikaci mezi zajatci a jejich rodinami, organizovat přepravu zásilek, koordinovat spolupráci mezi jednotlivými Spolky nebo pátrat po nezvěstných vojácích. Na tyto skutečnosti Červený kříž reagoval zřízením kanceláře v Baalu a uvedením do činnosti Pátrací službu Mezinárodního výboru Červeného kříže, který pracuje dodnes.

Další významnou změnou bylo rozšíření znaku červeného kříže. K tomu došlo při válečném konfliktu mezi Ruskem a Tureckem v roce 1875. Změna znaku v oblastech Turecka, kde lidé vyznávali jinou víru, než křesťanství bylo možné založit Pomocnou společnost jen pod podmínkou změny znaku červeného kříže na znak červeného půlměsíce.

I když po první světové válce organizace disponovala velkým množstvím dobrovolníků a měla i značné finanční prostředky, ocitla se na křižovatce. Bylo potřeba se rozhodnout, zda se věnovat pouze pomoci při válečných konfliktech nebo pomáhat i v dobách míru, kdy utrpení lidí dosahuje také značného rozsahu, např. různými epidemiemi a přírodními katastrofami. Správný směr, kterým se organizace vydala, byl z dnešního pohledu určitě ovlivněn i epidemií Španělské chřipky v letech 1918 - 1919 a inicioval založení Ligy Červeného kříže a Červeného půlměsíce v roce 1919.

V průběhu obou světových válek byly zaznamenány velké oběti v řadách civilního obyvatelstva. Červený kříž se snažil od začátku těchto zjištění, ve jménu civilního obyvatelstva, apelovat na vlády národních společností k jejich ochraně. Společná vůle vlád a vyslyšení Červeného kříže ve věci ochrany civilních obyvatel se nakonec podařilo až v roce 1949 přijetím čtyř Ženevských úmluv.

Tyto úmluvy byly postupně doplňovány dodatkovými protokoly, kterými Červený kříž a vlády reagovaly na konflikty ve světě, jako byla válka ve Vietnamu nebo válka v Libanonu. Neustále se mění způsoby boje (teroristické útoky), dochází k technickému vývoji zbraní, atd. Dodatkové protokoly jsou proto zaměřeny na ochranu obětí mezinárodních konfliktů, ochranu obětí ozbrojených povstání a občanských válek. Protokoly jsou také součástí humanitárního práva, které organizace Červeného kříže šíří po celém světě.

Poslední historický průzkum byl zaměřen na přírodní katastrofy. Koordinace pomoci byla upravena v roce 1969 v deklaraci týkající se principů a pravidel pomoci Červeného kříže při katastrofách.

Historický průzkum přesně ukázal, že probíhající události mají přímou souvislost s prací Červeného kříže. Z uvedených činností, kterými se Červený kříž zabývá, je jasné, že je jeho práce velmi významná a ceněná. Působí v oblasti humanitární pomoci již řadu let a dá se předpokládat, že o jeho činnosti slyšelo nebo se s ní setkalo mnoho lidí. Tuto skutečnost bylo možné ověřit pomocí dotazníkového šetření uskutečněného v únoru 2014 mezi obyvateli Evropské unie a to České republiky, Slovenské republiky, Spolkové republiky Německo a Velké Británie.

Zkoumaný vzorek obsahuje povědomí 100 respondentů, kteří odpovídali na otázky týkající se organizace Červeného kříže a jeho činnosti.

Dotazník byl určen obyvatelům Evropské unie, vzhledem k tomu, že jde o organizaci s celosvětovou působností. Na dotazník odpovědělo 57 žen a 43 mužů ve věkové kategorii od 15 let. Vyplnění dotazníků bylo dobrovolné a anonymní.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jaké povědomí o organizaci Červeného kříže obyvatelé Evropské unie mají. Zda vědí, že organizace Červeného kříže existuje. Z jakého zdroje se o jeho existenci dozvěděli. Od jakého století organizace Červeného kříže působí a zda vědí, jakými činnostmi se zabývá.

Z průzkumného šetření vyplynulo, že o organizaci Červeného kříže slyšelo 57 žen a 41 mužů. Pouze dva muži v nejmladší věkové kategorii o Červeném kříži neslyšeli a ani ho neznají. Obecná znalost obyvatel o organizaci Červeného kříže na základě zkoumaného vzorku je tedy poměrně vysoká z 100% pouze 2% respondentů o organizaci neví.

Stejný počet žen a mužů, tj. v počtu 22 se o organizaci dozvědělo z médií. Zde se prokázala schopnost médií přiblížit organizaci širokým masám. Ze škol znalo Červený kříž 20 žen a 17 mužů. Z toho se nejvíce o organizaci ve škole dozvěděla kategorie respondentů ve věku 31 až 45 let. Osobně se o organizaci dozvědělo 18 žen,

přičemž 10 žen bylo z věkové kategorie od 15 do 30 let, pouze 5 žen z věkové kategorie 31 až 45 let a 3 ženy starší 61 let. U mužů se osobně o organizaci dozvěděla věková kategorie od 15 do 30 let v počtu 3. Z věkové kategorie 46 až 60 let to byl 1 muž a také 1 muž starší 61 let, kteří se o Červeném kříži dozvěděli osobně, což je oproti ženám podstatný rozdíl. Nesporně by k větší osvětě Červenému kříži přispěla spolupráce se školami vzhledem tomu, že mladí lidé byli jedinou skupinou, která mezi respondenty měla jedince, kteří o organizaci nic nevěděli.

Na otázku týkající se vzniku Červeného kříže, založení organizace v 19. století, správně odpověděla většina respondentů, a to 42 žen a 37 mužů. Zajímavé je, že na otázku odpovědělo chybně více žen. Špatnou odpověď označilo 15 žena a z mužů pouze 6.

Červený kříž má velice pestrou paletu činností. Jeho práce vždy aktuálně reaguje na dění ve světě a přestože o Červeném kříži ví 57 žen a 43 mužů, činností, které se věnuje, zná 48 žen a 38 mužů. O tom čím se zabývá, vědělo 9 žen a 5 mužů.

Poslední otevřená otázka byla zaměřena na vysvětlení respondentů, čím se Červený kříž zabývá. O tom, že jde o humanitární pomoc, šíření humanitárních myšlenek a o pomoc trpícím lidem přesně odpovědělo 55 respondentů. Charitativní sbírky šatstva nebo jídla, pomoc ve zdravotnictví, pomoc v sociální oblasti, pořádání školení o zdravotní výchově, dárcovství nebo dobrovolnictví mělo s organizací spojeno 31 respondentů. Z průzkumného šetření vyplynulo, že přibližně dvě třetiny respondentů vnímají pomoc Červeného kříže z celosvětového pohledu a jedna třetina si všímá více činnosti v místě bydliště.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zaměřena na jednu z největších humanitárních organizací, kterou je bezesporu Červený kříž. Červený kříž se řadí mezi organizace s vládní i nevládní účastí, jeho hlavní náplň spočívá v nepřetržité humanitární pomoci. Kořeny organizace sahají do 19. století a jsou spjaty s pomocí raněným vojákům. Podoba organizace se postupem času vyvíjela a rozšířila se i na pomoc lidem bez ohledu na víru, vyznání či rasu v oblastech zdravotních a sociálních. Na začátku své práce tvořil Červený kříž pouze Mezinárodní výbor Červeného kříže, ale po rozšíření oblastí své působnosti je jeho součástí Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Již od začátku vzniku organizace myšlenky Červeného kříže přijaly za své mnohé státy světa a v současné době sdružuje již 188 států. Jednotlivé Národní společnosti ve svých zemích mohou nabídnout svou pomoc v závislosti na možnostech, které jim jejich státy dají k dispozici.

Cílem práce bylo ukázat na přímou souvislost mezi lidským strádáním a prací Červeného kříže, což se jednoznačně prokázalo na základě historického průzkumu. Jednotlivé etapy vývoje Červeného kříže byly přímo odvíjeny od událostí, které se ve světě staly. Formování organizace ovlivnily okolnosti těsně spjaté s lidskými útrapami, ať už to byly v prvopočátku události spojené s válečnými konflikty nebo různými katastrofami. Záslužná činnost Červeného kříže složeného převážně z dobrovolníků, kterou vykonávají ve prospěch ostatních lidí je nesporná. Proto bylo dalším cílem v praktické části práce zjistit, zda lidé o existenci této organizace vědí. Na základě dotazníkového šetření, které se uskutečnilo v únoru 2014, se prokázalo, že lidé na Červený kříž nezapomněli. Sice se najdou mezi mladými lidmi jedinci, kteří organizaci neznají nebo o její činnosti nic nevědí, ovšem přes 80% dotazovaných dokázalo činnost organizace vystihnout. Spousta respondentů práci organizace spojila s humanitární činností, bylo by zajímavé udělat v budoucnu mezi lidmi průzkum, který by se týkal vysvětlení pojmu humanitární pomoc.

Červený kříž od svého založení vždy reagoval na aktuální dění ve světě. Je založen na jedné ze základních lidských vlastností a tou je pomoc člověka člověku. Pokud tato vlastnost nezanikne, nezanikne ani organizace Červeného kříže.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- DORAZIL, O. *Mezinárodní Červený kříž v historii světové*. 1. vyd. Praha: Československý červený kříž, 1927.
- DRÁBKOVÁ, J. a kol. *Mladý zdravotník I*. 1. vyd. Praha: Československý červený kříž. 1978. ISBN 28-127-78
- HENDL, J., *Kvalitativní výzkum*, 3. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-2620219-6
- HLACH, M. *Mezinárodní Červený kříž*. 1. vyd. Praha: Český ústřední výbor Československého červeného kříže, 1975.
- KOLEKTIV AUTORŮ, *Jak vypracovat bakalářskou a diplomovou práci*. 4. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012. ISBN 978-80-7452-024-2.
- ONDŘEJ, J. a kol. *Mezinárodní humanitární právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-185-7.
- POTOČNÝ, M. *Mezinárodní organizace*. 2. vyd. Praha: Svoboda, 1980. ISBN 25-049-80.
- ŠTOREK, J. a ALBERT, R. *Humanitární jednotky Českého červeného kříže*. 1. vyd. Praha: Úřad Českého červeného kříže. 2003.
- ŠVEJNOHA, J. *Historie Mezinárodního Červeného kříže*. 1. vyd. Praha: Úřad Českého červeného kříže, 2008. ISBN 978-80-87036-28-0.
- ŠVEJNOHA, J. *80. let činnosti Českého červeného kříže 1919-1999*. 1. vyd. Praha: Úřad Českého červeného kříže, 1999.

.....

Seznam použitých internetových zdrojů

- ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Kdo jsme*. [online]. 2014 [cit. 2014-1-1]. Dostupné z: <http://www.cervenkykruz.eu/cz/kdojsme.aspx>
- ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Mezinárodní hnutí ČK a ČP. Národní společnosti Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce*. [online]. 2013. [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.cervenkykruz.eu/cz/ns.aspx>

- ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Mezinárodní výbor Červeného kříže*. [online]. 2013 [cit. 2013-12-29]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/icrc.aspx>
- ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Noviny Českého červeného kříže*. [online]. 2014 [cit. 2014-1-1]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/noviny.aspx>
- ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Noviny Červeného kříže: 125. Výročí narození PhDr. Alice Masarykové*. roč. 11 (31), č. 4-2004, s. 7. [online]. 2007 [cit. 2013-12-31]. ISSN neuvedeno. Dostupné z: http://www.cervenyriz.eu/cz/noviny_archiv.aspx
- ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Organizační struktura Českého červeného kříže*. [online]. 2014 [cit. 2014-1-31]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/struktura.aspx>
- ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *O Základních principech Červeného kříže a Červeného půlměsíce: Noviny Červeného kříže: Základní principy Červeného kříže a Červeného půlměsíce-1.díl*. roč. 17(37), č. 3-2010. [online]. 2013 [cit. 2013-12-31]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/cojsouprincipy.aspx>
- ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Stanovy Českého červeného kříže*. [online]. 2013 [cit. 2014-1-31]. Dostupné z: <http://www.cervenyriz.eu/cz/stanovy.aspx>
- DUNANT, H. *Vzpomínka na Solferino*. 1. vyd. Překlad. Praha: Úřad Českého červeného kříže, 2004. ISBN neuvedeno. Dostupné z: http://www.cervenyriz.eu/cz/mhp_knihovna.aspx
- JUKL, M. *Mezinárodní humanitární právo: Odpovědi na vaše otázky*. 1. vyd. Překlad. Praha: Český červený kříž, 2009. ISBN 978-80-87036-37-2. Dostupné z: http://www.cervenyriz.eu/cz/mhp_knihovna.aspx
- JUKL, M. *Ženevské úmluvy a dodatkové protokoly (stručný přehled)*. 2. vyd. Praha: Český červený kříž, 2005. ISBN 80-254-1792-1. Dostupné z: http://www.cervenyriz.eu/cz/mhp/konvence.htm#_ednref3
- ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*. 3. vyd. Praha: Český červený kříž, 2006. Dostupné z: http://www.cervenyriz.eu/cz/mhp_knihovna.aspx
- Zákon č. 60 ze dne 30.10.1952, úplné znění zákona č. 60/1952, Zákon o Československém červeném kříži a o užívání znaku, odznaku a názvu Červeného kříže. In. Sbíрка zákonů republiky Československé. [online]. 2000, částka 34, strana 278 [cit. 2014-1-15]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=60/1952&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 126 ze dne 3. dubna 1992, úplné znění zákona č. 126/1992, Zákon o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži. In. Sbíрка zákonů České a Slovenské federativní republiky. [online]. 2000, částka 30, strana 743-746 [cit. 2014-1-1]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=126/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

.....

Seznam ostatních zdrojů

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Aktuality. Sýrie 2014. Tisková zpráva* [online]. 2014 [cit. 2014-2-07]. Dostupné z: <http://www.cervenkykruz.eu/cz/449.aspx>

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Aktuality. Sýrie-nepokoje trvají již třetí rok*. [online]. 2013 [cit. 2014-2-08]. Dostupné z: <http://www.cervenkykruz.eu/cz/386.aspx>

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Noviny Českého červeného kříže. Archiv. Ročník 2013, č. 6, str. 6*. [online]. 2013 [cit. 2014-2-06]. Dostupné z: http://www.cervenkykruz.eu/cz/noviny_archiv.aspx

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Organizační struktura Českého červeného kříže*. [online]. 2014 [cit. 2014-1-31]. Dostupné z: <http://www.cervenkykruz.eu/cz/struktura.aspx>

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ. *Šíření humanitárního práva. Které státy jsou smluvními stranami smluv MHP?* [online]. 2013 [cit. 2014-2-05]. Dostupné z: <http://www.cervenkykruz.eu/cz/mhp.aspx>

MĚSTO VARNSDORF. Vyhledávání. *Vyberte exponáty muzea pro venkovní výstavu*. [online]. 2012 [cit. 2014-02-18]. <http://www.survio.com/survey/d/V1O9N1Y2I2R9M9C9W>. Dostupné z: http://www.varnsdorf.cz/cz/seznamy_zprav/kultura/vyberte-exponaty-muzea-pro-venkovni-vystavu.html

MINISTERSTVO VNITRA. *Seznam občanských sdružení*. [online]. 2014 [cit. 2014-31-1]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/seznam-obcanskych-sdruzeni/SearchResult.aspx>

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ a TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Kasička na milodary	28
Obrázek 2: Organizační struktura Českého červeného kříže	33

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondentů	44
Graf 2: Věk respondentů	45
Graf 3: Povědomí respondentů o organizaci Červeného kříže	46
Graf 4: Znalost respondentů o Červeném kříži	47
Graf 5: Vědomosti respondentů o vzniku Červeného kříže	48
Graf 6: Znalost respondentů o činnosti Červeného kříže	49

Seznam tabulek

Tabulka 1: Pomoc Vlasteneckých spolků	38
Tabulka 2: Pomoc Spolků válčících stran	39
Tabulka 3: Pohlaví respondentů	44
Tabulka 4: Věk respondentů	45
Tabulka 5: Povědomí respondentů o organizaci Červeného kříže	46
Tabulka 6: Znalost respondentů o Červeném kříži	47
Tabulka 7: Vědomosti respondentů o vzniku Červeného kříže	48
Tabulka 8: Znalost respondentů o činnosti Červeného kříže	49

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník	I
----------------------------	---

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník

Jmenuji se Jana Šedová a v současné době studuji 3. ročník na Univerzitě Jana Amose Komenského v Praze, obor Bezpečnostní studia. Ve své bakalářské práci jsem se zaměřil na průzkum související s organizací Červeného kříže. Ráda bych Vás požádala o anonymní vyplnění dotazníku. Prosím zakřížkujte nebo odpovězte na uvedené otázky.

Pohlaví:

- žena
- muž

Věk:

- 15 - 30
- 31 - 45
- 46 - 60
- 61 a více

1. Slyšel/a jste již o Červeném kříži?

- ano
- ne

2. O Červeném kříži jste se dozvěděl/a?

- z médií
- ze školy
- osobně
- neznám

3. Červený kříž vznikl ve století?

- 19. století
- 20. století

4. Víte, jakými činnostmi se Červený kříž zabývá?

- ano
- ne

5. Pokud jste odpověděl/a v předchozí otázce ano, napište jakou:

Děkuji za Váš čas, který jste vyplnění dotazníku věnovali.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jana Šedová

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Červený kříž v historii a současnosti

Rok: 2014

Počet stran textu bez příloh: 47

Celkový počet stran příloh: 1

Počet titulů českých použitých zdrojů: 10

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 14

Počet ostatních zdrojů: 7

Vedoucí práce: JUDr. Aleš Zpěvák